

AKADEEMILINE TEST

TARTU 2010

Lugupeetud tudengikandidaat!

Teie ees on kogumik ülesandeid, millega toimetulek näitab Teie suutlikkust ja valmisolekut akadeemilisteks õpinguteks. Ülesandeid on küllaltki palju, ent nad jagunevad temaatiliselt seitsmeks osaks:

- 1. OSA: SÕNAVARA.** Ülesanded on seotud erinevate sõnade tähenduse mõistmisega.
- 2. OSA: DIAGRAMMID, TABELID, KAARDID.** Ülesanded on seotud diagrammidelt, tabelitest, kaartidelt vajaliku teabe leidmisega.
- 3. OSA: ANDMETE PIISAVUS.** Ülesanded panevad proovile inimese suutlikkuse lahendada ülesandeid, kus tuleb opereerida erinevate andmehulkadega.
- 4. OSA: TEKSTI MÕISTMINE.** Lugemiseks antakse kaks katkendit teaduslikest tekstidest. Kummagi teksti kohta esitatakse 7–8 küsimust, et teha kindlaks, kas loetut on mõistetud.
- 5. OSA: MATEMAATIKA.** Lahendamiseks on antud 24 erinevat ülesannet.
- 6. OSA: RUUMILINE MÕTLEMINE.** Ülesanded on seotud erinevate kujundite mõistmise ning ruumilise ettekujutusoskusega.
- 7. OSA: VÕÖRKEEL.** Lugemiseks antakse mõned võõrkeelsed tekstid ning nende alusel esitatakse küsimusi teksti sisu kohta. Tekstid on kolmes keeles: **inglise, saksa ning prantsuse keeles.** Valida tuleb **ÜKS** keeltest.

Kõigis neis valdkondades esitatud ülesanded võivad oma raskuselt erineda. Vaatamata ülesande raskusele ja pakutud vastuste sarnasusele, püüdke kindlasti otsustada, milline vastus võiks olla **sobivaim**. Testi on soovitatav täita vastavalt esitatud valdkondade järjestusele. Iga alltesti täitmiseks on ette nähtud **soovituslik aeg**, millest on kasulik kinni pidada, et jõuaksite tegeleda kõikide ülesannetega. Kui valdkond või ülesanne tundub Teile liiga raske, ärge kulutage liigselt aega ja minge edasi järgmise lahendamisele.

KOGU TESTI TÄITMISE AEG ON 3 TUNDI.

Vastusleht. Testi juurde kuulub vastusleht, millele tuleb märkida õiged vastused esitatud küsimustele. Kõik küsimused on toodud koos valikvastustega ning õiget vastust tähistavasse lahtrisse vastuslehel tuleb teha rist (**X**). Kõikidele küsimustele esitatud vastusvariantidest on vaid **ÜKS** õige. Kui ühele küsimusele on vastatud mitme vastusvariandiga, loetakse vastus valeks. Märkmete ja arvutuste tegemiseks saab iga vastaja tühja lehe (tagastatakse koos vastuslehega).

Testi täitmise ajal on **KEELATUD** teiste testitäitjatega vestlemine ning nende häirimine muul viisil. Samuti on keelatud taskuarvutite, pihuarvutite, mobiiltelefonide või muude abivahendite kasutamine ülesannete lahendamisel. Testimist läbiviivatele isikutele võib esitada küsimusi ainult kuni testimise alguseni.

ÄRGE PÖÖRAKE LEHTE ENNE KÄSKLUST!

Testi valmimisel osalesid:

Kaari Antzon
Triin Hannust
Maksim Ivanov
Ene Karja
Kairi Kreegipuu
Nele Kuldkepp
Tiia Laak
Aasa Must
Olev Must
Urmas Oja
Piret Orav
Silvi Salupere
Liina-Mai Tooding
Ülle Türk
Peeter Vihalemm
Ingrid Vilu
Tiina Zobel

Tartu Ülikool on tänulik Rootsi Kuningriigi Rahvuslikule Kõrgharidusametile ning Umeå Ülikooli haridusmõõtmiste osakonnale kaasabi eest testi arendamisel.

Käesoleva akadeemilise testiga seonduvad autori varalised õigused kuuluvad Tartu Ülikoolile.

1. OSA

SÕNAVARA

Soovitav aeg: 20 minutit

1. – 6. Leidke viie sõna hulgast sisuliselt kõige enam eristuv sõna ja märkige valiku ees olev täht (A, B, C, D või E) vastuslehele.

Näide:

- A kast
- B lina
- C linik
- D tekk
- E vaip

(Sobiv valik on A, sest kõik ülejäänud esemed on pehmest materjalist.)

1.

- A dementne
- B deviantne
- C maskuliinne
- D maniakaalne
- E skisofreenne

3.

- A lahvatama
- B pladisema
- C plagisema
- D vulisema
- E värelema

5.

- A kimmel
- B õunik
- C raudjas
- D võõrik
- E võik

2.

- A inertne
- B mõtlik
- C aeglane
- D loid
- E tegevusetu

4.

- A täidetud
- B laaditud
- C laetud
- D lastitud
- E lossitud

6.

- A stoiline
- B külmavereline
- C kindlameelne
- D amorfne
- E rahulik

7.–12. Sõnapaarides olevate sõnade tähendused on: A – sarnased
B – vastandlikud
C – pole sarnased ega vastandlikud

7. valima — sõeluma

10. seeme — muna

8. nuga — traat

11. kaja — refleks

9. õnnistamine — needmine

12. võör — käil

- 13.–18. Siin on antud üks sõna ja selle all veel viis sõna (A, B, C, D ja E), mille hulgast tuleb leida esimesele sõnale kõige lähedasema tähendusega sõna ja märkida selle ees olev täht vastuslehele.

Näide: puuvili

- A porgand
- B õun
- C tatar
- D maasikas
- E pampel

(Sobiv valik on B, sest õun on selles valikus ainuke puuvili.)

13. stohhastiline

- A ülevoolav
- B eksitav
- C akuutne
- D mõjuv
- E juhuslik

15. utilitaarne

- A praktiline
- B kasutu
- C mõttetu
- D paberlik
- E piiratud

17. tüüne

- A mahlane
- B vaikne
- C madal
- D liivane
- E pakatav

14. kollaboratsioonist

- A kvisling
- B migrant
- C bürokraat
- D ühingu liige
- E eriteadlane

16. didaktika

- A mõtteviis
- B mahumõõt
- C loetelu
- D teadus
- E ese

18. voon

- A mära
- B sikk
- C sokuke
- D talleke
- E sälg

- 19.–22. On antud 3 sõna. Esimese ja teise sõna vahel on olemas teatud seos. Leidke toodud valikust (A, B, C, D ja E) paariline kolmandale sõnale nii, et sama seos säiluks.

Näide: mets : puu
luht :

- A haljus
- B karjamaa
- C lill
- D loomasööt
- E rohi

(Õige vastus on E „rohi“.)

19. võimatu : võimalik

harilik :

- A vahetu
- B üllatav
- C kindel
- D usaldav
- E loodetav

20. loom : kits

toit :

- A söök
- B toiduaine
- C lõuna
- D vesi
- E muna

21. keel : kibe
silm :

- A nägema
- B kõõritama
- C punane
- D valgus
- E prillid

22. mäestik : kuru
jõgi :

- A paat
- B sild
- C koole
- D praam
- E kallas

23.–26. Siin on antud üks sõnapaar ja selle järel veel viis sõnapaari (A, B, C, D ja E). Valige viimase viie paari seast välja selline, milles sisalduv seos sarnaneb kõige rohkem esimeses sõnapaaris sisalduva seosega.

Näide: tera : leivapäts

- A käbi : mets
- B liivatera : karjäär
- C marjad : moos
- D paber : raamatukogu
- E tikud : lõke

(Sobiv vastus on C, sest teradest valmib leivapäts ja marjadest moos.)

23. kangas : rõivas

- A negatiiv : foto
- B programm : tulemused
- C katkend : raamat
- D marmor : skulptuur
- E aken : maja

25. arhipelaag : saar

- A puu : lehtla
- B aed : lill
- C mägi : org
- D tähtkujuga : täht
- E liiv : luide

24. härg : kaev

- A soo : sääsed
- B lõks : hiir
- C vanapagan : kärbsed
- D kirves : kivi
- E lind : puur

26. silm : ripse

- A käsi : õlg
- B sõrm : küüs
- C jalg : varvas
- D pea : kael
- E süda : kopsud

27. – 36. Etalonina on antud 3 sõna või sümbolit, mille esituse järjekorras on mingi seesmine tähenduslik loogika. Võimalikeks vastusteks on sõnakolmikud, millest ühes kehtib sama loogika. Leidke sõna- või sümbolikolmik, milles kehtib etalonis esitatud sisuline seos.

Näide: üks : kümme : sada

- A 1 sent : 10 senti : 1 kroon (EEK)
- B hiir : jänes : lõvi
- C puu : park : mets
- D jõgi : järv : ookean
- E linn : riik : manner

(Õige vastus on A, sest siin on etalonis esitatud suhtevahekorrad esitatud kõige täpsemalt 1:10:100.)

27. kopsud : neerud : nahk

- A korsten : vesiklosett : sein
- B energia : valk : anabolism
- C eksport : import : remigratsioon
- D sahtel : riul : kapp
- E undruk : kört : seelik

32. teooria : hüpotees : eksperiment

- A leukotsüüt : veri : veresoonkond
- B õpetus : oletus : kontroll
- C valem : postulaat : tõeväärtus
- D ontogenees : evolutsioon : fülogenees
- E dogma : mõiste : predikaat

28. Merkuur : Veenus : Maa

- A auto : jalgratas : lennuk
- B äi : isa : lell
- C London : Helsingi : Tallinn
- D ookean : jõgi : järv
- E sidrun : mandariin : kiivi

33. viiped : sõnad : kõnelemine

- A paber : pliiats : kirjutamine
- B haamer : alasi : jalus
- C hää : häälepaelad : heli
- D kromosoom : geen : alleel
- E liiv : rand : päike

29. x : \sqrt{x} : $\log x$

- A võrkkest : silm : reetina
- B betoon : tsement : liiv
- C 2 : 10 : 100
- D 100 : 10 : 2
- E 10 : 100 : 1000

34. membraan : rakutuum : DNA

- A tähelepanu : teadvus : taju
- B munakoor : munavalge : rebu
- C kude : elundkond : rakk
- D brikett : turvas : sammal
- E sõel : jahu : kott

30. liik : perekond : riik

- A duur : moll : diatoonika
- B genotüüp : keskkond : fenotüüp
- C lihas : skelett : närvisüsteem
- D kass : ilves : lõvi
- E sekund : minut : kraad

35. korrosioon : metall : lakkimine

- A teetanus : organism : vaktsineerimine
- B sulamine : jää : kuumutamine
- C leukeemia : aju : surm
- D nägu : nahk : kreem
- E põrand : värv : vaha

31. piko : nano : milli

- A terts : kvart : kvint
- B volt : oom : paskal
- C tetra : kilo : gramm
- D toll : aaker : unts
- E raud : nikkel : kuld

36. irrutama : lahutama : eraldama

- A lammutama : assimileerima : likvideerima
- B säilima : sulama : lahustama
- C ühendama : isoleerima : blokeerima
- D muutuma : muunduma : püsima
- E lõhustama : lagundama : dissimileerima

2. OSA

DIAGRAMMID, TABELID, KAARDID

Soovitatav aeg: 40 minutit

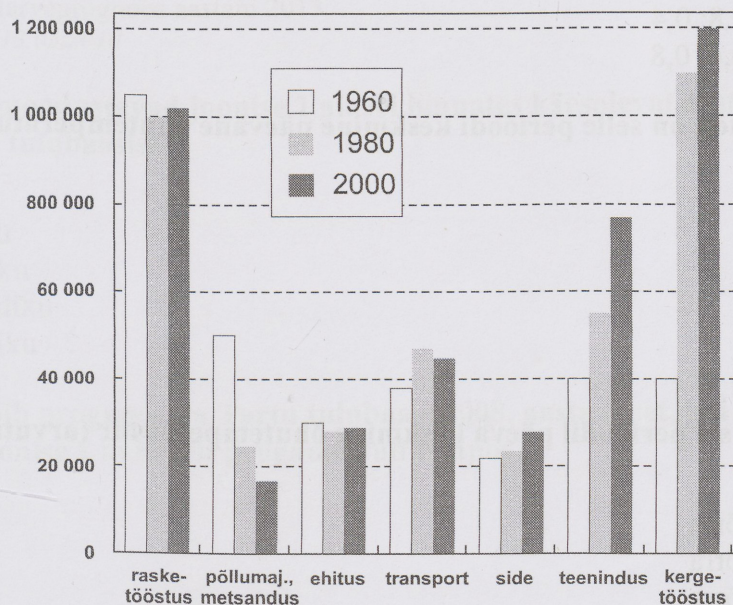
Juhend

Käesolev test sisaldab diagramme, tabelleid ja kaarte.

Küsimustele tuleb vastata lähtudes iga küsimuse ees antud informatsioonist. Igale küsimusele on pakutud 5 vastusvarianti. Valige neist sobivaim.

Näide:

Erinevates majandusharudes töötavate inimeste arv 1960.–2000. a.

Kui palju vähenes 1960–1980 põllumajanduses ja metsanduses töötavate inimeste arv?

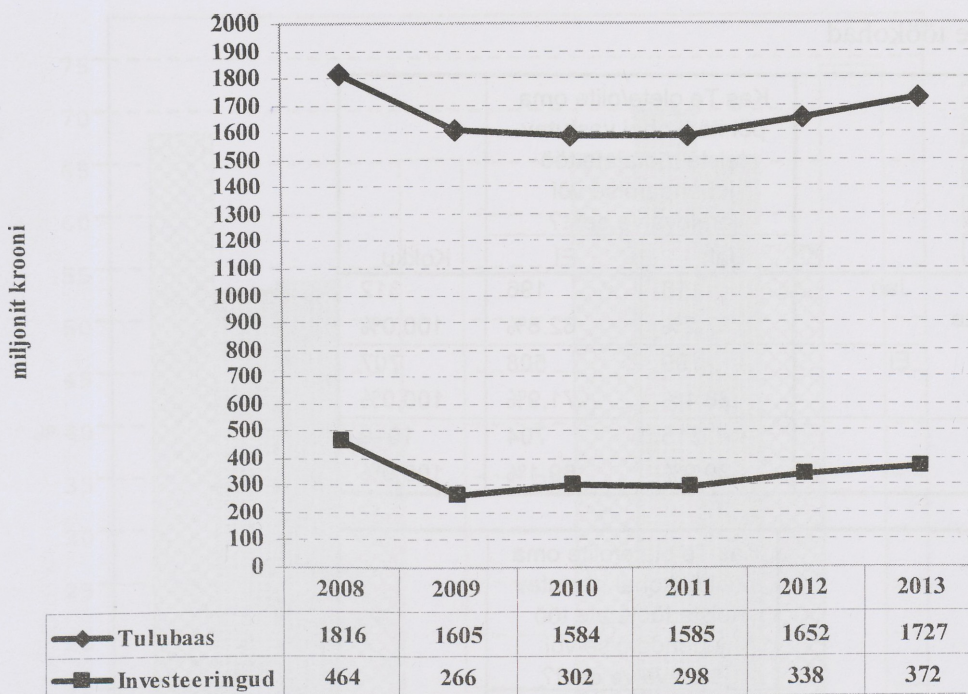
- A neljandiku võrra
- B kolmandiku võrra
- C poole võrra
- D kahe kolmandiku võrra
- E kolme neljandiku võrra

Põllumajanduses ja metsanduses töötavate inimeste arv oli 1960. a umbes 500 000 ning 1980. a umbes 230 000. Vahe on ligilähedaseks 270 000, mis on lähedane poolele 500 000st. Õige vastus on C.

Tabel 1. Õhutemperatuur Eesti linnades viiel päeval.

	1. päev	2. päev	3. päev	4. päev	5. päev
Võru	-3	1	-3	-1	0
Räpina	-2	2	0	-3	1
Tallinn	1	0	-1	0	2
Haapsalu	2	2	0	-1	1

37. Viiel talvapäeval mõõdeti Eesti neljas linnas päevane õhutemperatuur tabeli 1 kohaselt. Milline on nelja linna – Võru, Räpina, Tallinna ja Haapsalu – keskmine õhutemperatuur sel perioodil?
- A -0,4; -1,2; 0,8; 0,4
 B -1,2; 0,8; 0,4; -0,4
 C 0,4; -0,4; -1,2; 0,8
 D -1,2; -0,4; 0,8; 0,4
 E -1,2; -0,4; 0,4; 0,8
38. Kui kõrge ligikaudu on selle perioodi keskmine päevane õhutemperatuur nelja linna kohta kokku?
- A 0
 B -1
 C -2
 D 1
 E 2
39. Kui palju kõikus sel perioodil päeva keskmine õhutemperatuur (arvutatuna nelja linna kohta kokku)?
- A 4,5 kraadi võrra
 B 3,5 kraadi võrra
 C 2,5 kraadi võrra
 D 1,5 kraadi võrra
 E 0,5 kraadi võrra

Joonis 1. Tartu linna eelarveprognosis aastani 2013
 Allikas: Tartu Postimees, 13.05.2010

40. Kui suure osa moodustavad joonise 1 alusel hinnates käesoleval aastal Tartu linna investeeringud tulubaasist?

- A viiendiku
- B neljandiku
- C kolmandiku
- D kaheksandiku
- E kümnendiku

41. Mis aastaks võib prognoosida Tartu tulubaasi 2008. aasta taset, kui eeldada, et tulubaasi kasv jätkub joonise 1 kohaselt prognoositud tempos?

- A 2022
- B 2020
- C 2018
- D 2016
- E 2014

42. Kui investeeringute kasv jätkuaks alates aastast 2011 juurdekasvuga 50 miljonit krooni aastas, siis mis aastaks saavutataks Tartus ligikaudu poole miljardi suurune investeeringute tase?

- A 2013
- B 2014
- C 2015
- D 2016
- E 2017

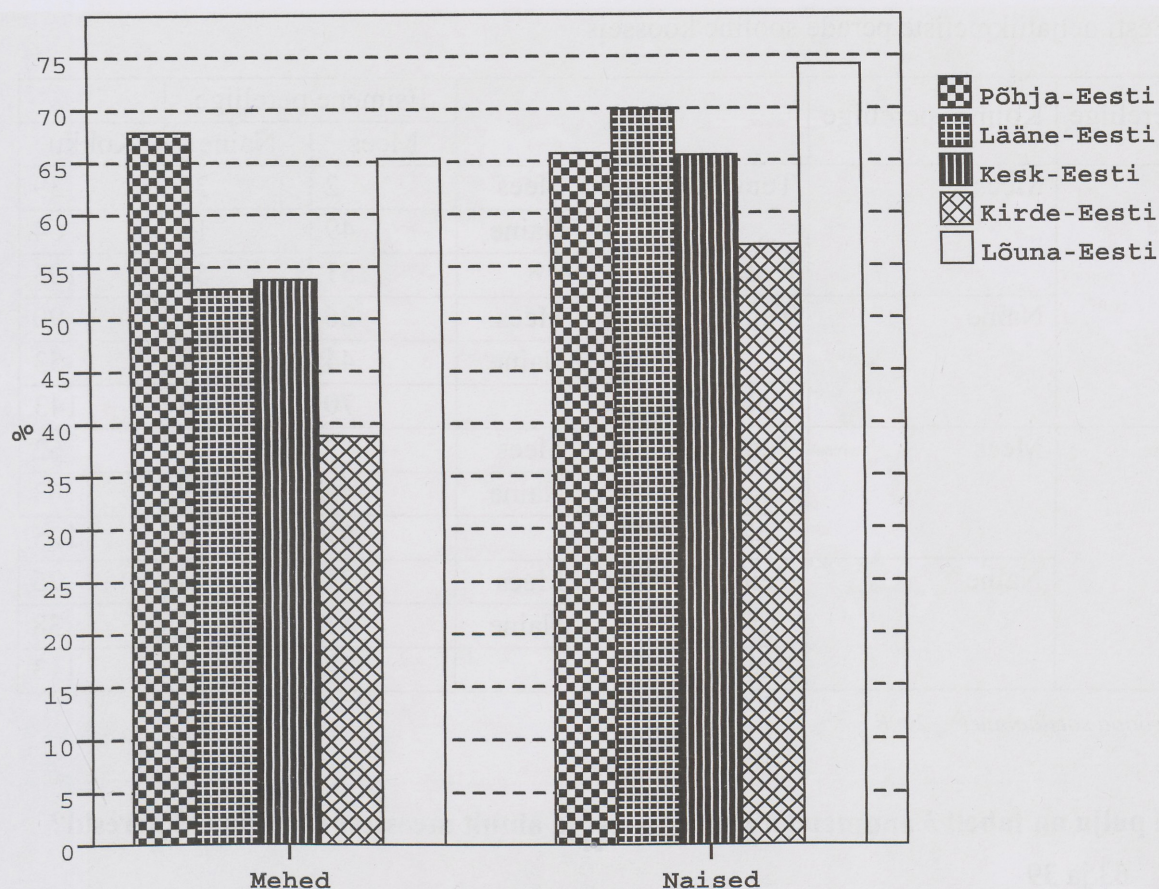
Tabel 2. Vanemate ja laste töökohad

		Kas Te olete/olite oma põhitöökohal vastutav teiste töötajate töö juhendamise või järelevalve eest?		Kokku
		Jah	Ei	
Kas Teie isa on/oli oma põhitöökohal vastutav teiste töötajate töö juhendamise või järelevalve eest?	Jah	116 37,2%	196 62,8%	312 100,0%
	Ei	199 28,1%	508 71,9%	707 100,0%
Kokku		315 30,9%	704 69,1%	1019 100,0%

		Kas Te olete/olite oma põhitöökohal vastutav teiste töötajate töö juhendamise või järelevalve eest?		Kokku
		Jah	Ei	
Kas Teie ema on/oli oma põhitöökohal vastutav teiste töötajate töö juhendamise või järelevalve eest?	Jah	93 41,2%	133 58,8%	226 100,0%
	Ei	292 29,5%	698 70,5%	990 100,0%
Kokku		385 31,7%	831 68,3%	1216 100,0%

Allikas: Euroopa sotsiaaluuring 2008, Eesti andmed

43. Kui suur ligikaudu on tabelist 2 lähtudes tõenäosus töötada teiste eest vastutaval kohal neil, kel isa on praegu või on olnud teiste eest vastutaval kohal?
- A Kolmandiku võrra väiksem kui neil, kellel isa ei tööta /ei ole töötanud sellisel kohal.
 B Ligikaudu sama suur nagu neil, kellel isa ei tööta /ei ole töötanud sellisel kohal.
 C Poole võrra suurem kui neil, kellel isa ei tööta /ei ole töötanud sellisel kohal.
 D 1,3 korda suurem kui neil, kel isa ei tööta /ei ole töötanud sellisel kohal.
 E Nende andmete alusel ei saa vastata.
44. Tabelist 2 selgub, et ...
- A emade seas on vastutaval kohal töötajate osa ligikaudu sama suur nagu laste seas.
 B isade seas on vastutaval kohal töötajate osa ligikaudu sama suur nagu laste seas.
 C emade seas on vastutaval kohal töötanud rohkem kui isade seas.
 D emade seas on vastutaval kohal töötanute osa suurem kui laste seas.
 E emade ja isade seas kokku oli vastutaval kohal töötajate osa üle 60%.
45. Kui suur ligikaudu on tabeli 2 põhjal nende inimeste osatähtsus, kellel isa ja ema mõlemad töötavad praegu või on töötanud vastutaval kohal?
- A 39%
 B 29%
 C 24%
 D 10%
 E Andmeist ei piisa vastamiseks.

Joonis 2. Valimistel osalemine Eesti eri regioonides, %.

Allikas: Euroopa sotsiaaluuring 2008

46. Jooniselt 2 nähtub, et meeste osalus on naiste omast enam kui 10% võrra madalam ...

- A Kirde-Eestis, Kesk-Eestis, Põhja-Eestis.
- B Kirde-Eestis, Kesk-Eestis, Lõuna-Eestis.
- C Kesk-Eestis, Põhja-Eestis, Lõuna-Eestis.
- D Kirde-Eestis, Kesk-Eestis, Lääne-Eestis.
- E Lääne-Eestis, Kesk-Eestis, Põhja-Eestis.

47. Joonisel 2 esile toodulist on kolm kõrgeima osalusprotsendiga gruppi ...

- A Lõuna-Eesti mehed, Lääne-Eesti naised, Lõuna-Eesti naised.
- B Lõuna-Eesti naised, Lääne-Eesti naised, Lääne-Eesti mehed.
- C Lääne-Eesti naised, Põhja-Eesti mehed, Lõuna-Eesti naised.
- D Lõuna-Eesti mehed, Lääne-Eesti mehed, Lääne-Eesti naised.
- E Lõuna-Eesti mehed, Kesk-Eesti naised, Lõuna-Eesti naised.

48. Üldine valimiste osalusprotsent Lõuna- ja Kesk-Eestis (eeldusel, et naised ja mehed on ühepalju) on ligikaudu ...

- A 80 ja 70
- B 70 ja 60
- C 60 ja 70
- D 70 ja 80
- E 80 ja 60

Tabel 3. Eesti neljaliikmeliste perede sooline koosseis

Neljas pereliige	Kolmas pereliige			Esimene pereliige		Kokku
				Mees	Naine	
Mees	Mees	Teine pereliige	Mees	2	37	39
			Naine	49	15	64
		Kokku		51	52	103
	Naine	Teine pereliige	Mees	26	64	90
			Naine	44	9	53
		Kokku		70	73	143
Naine	Mees	Teine pereliige	Mees	7	55	62
			Naine	44	19	63
		Kokku		51	74	125
	Naine	Teine pereliige	Mees	21	54	75
			Naine	31	7	38
		Kokku		52	61	113

Allikas: Euroopa sotsiaaluuring 2008

49. Kui palju on tabeli 3 andmetel ainult naistest ja ainult meestest koosnevaid peresid?

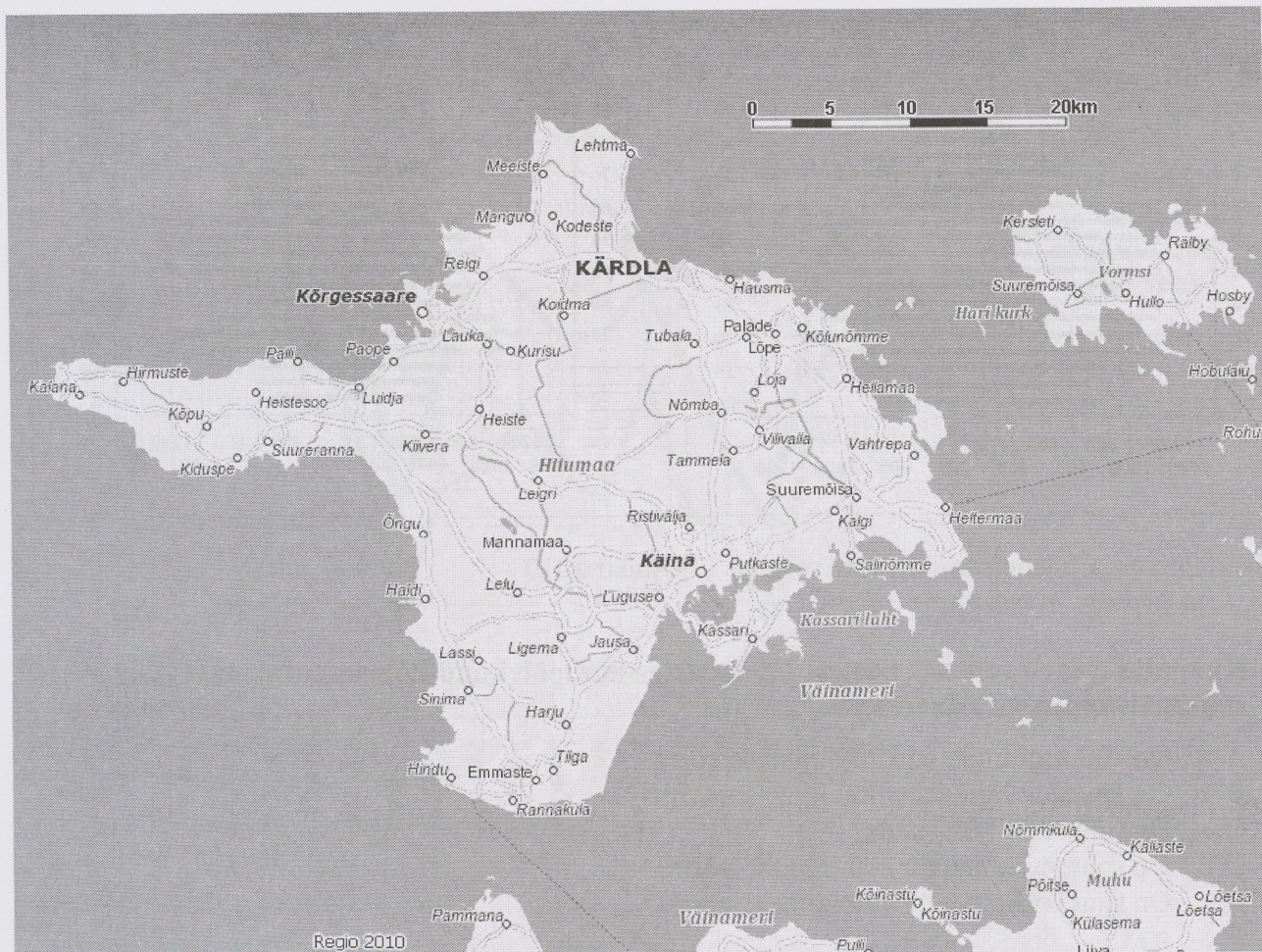
- A 63 ja 39
- B 15 ja 19
- C 6 ja 7
- D 8 ja 7
- E 7 ja 2

50. Kui palju on tabeli 3 alusel peresid, kus mehi on rohkem kui naisi?

- A 24
- B 35
- C 72
- D 103
- E 121

51. Kui suur on tabeli 3 andmetel neljaliikmeliste perede arv?

- A 256
- B 352
- C 403
- D 484
- E 612

Joonis 3. Hiiumaa

52. Seltskond alustas reisi Heltermaalt, sõites Suuremõisa kaudu Käinasse ning sealt edasi Kärđlasse. Kärđlast suunduti Kõrgessaare kaudu Kõpule, seejärel Emmastesse ning Käina kaudu Suuremõisasse tagasi. Suuremõisas selgus, et sõidetud oli ligikaudu ...

- A 60 km
- B 100 km
- C 140 km

- D 180 km
- E 220 km

53. Hinnates bensiinivaru (6 l) leiti, et sellega võiks sõita piki rannikut Suuremõisast Kärđlani, et siis Heltermaale naasta. Bensiinikulu on ligikaudu 8 l/100 km. Kui realistlik on see plaan?

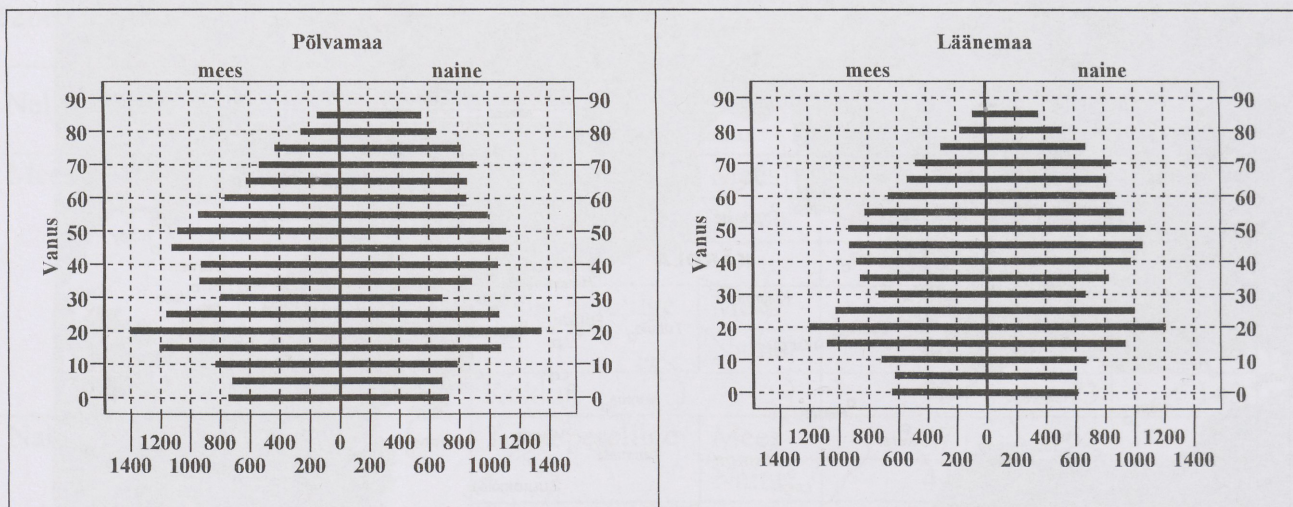
- A Bensiinivaru jätkub.
- B Puudu tuleb ligi 12 l bensiini.
- C Puudu tuleb 8 l bensiini.

- D Puudu tuleb 5 l bensiini.
- E Puudu tuleb 2 l bensiini.

54. Hiiumaal elab ligikaudu 10 200 inimest. Kui suur on ligikaudu hinnates Hiiumaa rahvastikutihedus (pidades saart ruudu- või rombikujuliseks)?

- A 5 inimest/km²
- B 10 inimest/km²
- C 20 inimest/km²

- D 25 inimest/km²
- E 30 inimest/km²

Joonis 4. Põlva- ja Läänemaa rahvaarv seisuga 1. jaanuar 2010

Allikas: Eesti Statistika andmebaas

55. Kui palju erineb suuruse poolest 1990. aasta sünnipõlvkond Põlvamaal samast sünnipõlvkonnast Läänemaal?

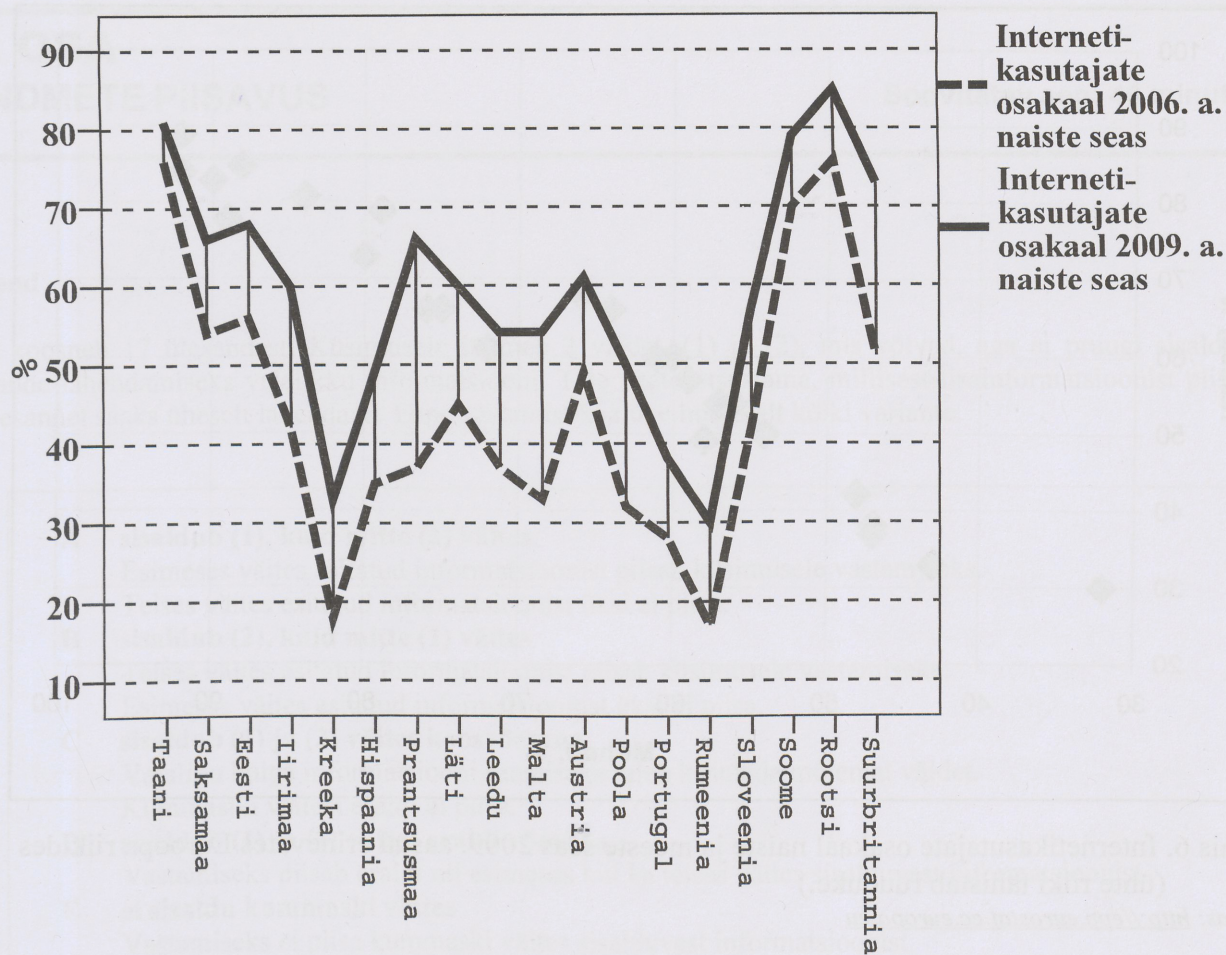
- A On väiksem ligikaudu 700 inimese võrra.
- B On väiksem ligikaudu 300 inimese võrra.
- C On ligikaudu sama suur.
- D On suurem ligikaudu 300 inimese võrra.
- E On suurem ligikaudu 700 inimese võrra.

56. Millisest vanusepiirist alates ligikaudu võiks vaadeldavas kahes maakonnas öelda, et selles vanuses naised on rohkem kui mehed?

- A 10 aastat
- B 20 aastat
- C 30 aastat
- D 40 aastat
- E 50 aastat

57. Kui palju ligikaudu elab Läänemaal alla 20 aasta vanuseid elanikke?

- A 2000
- B 4000
- C 6000
- D 7500
- E 8000

Joonis 5. Internetikasutajate osakaal naiste seas, %

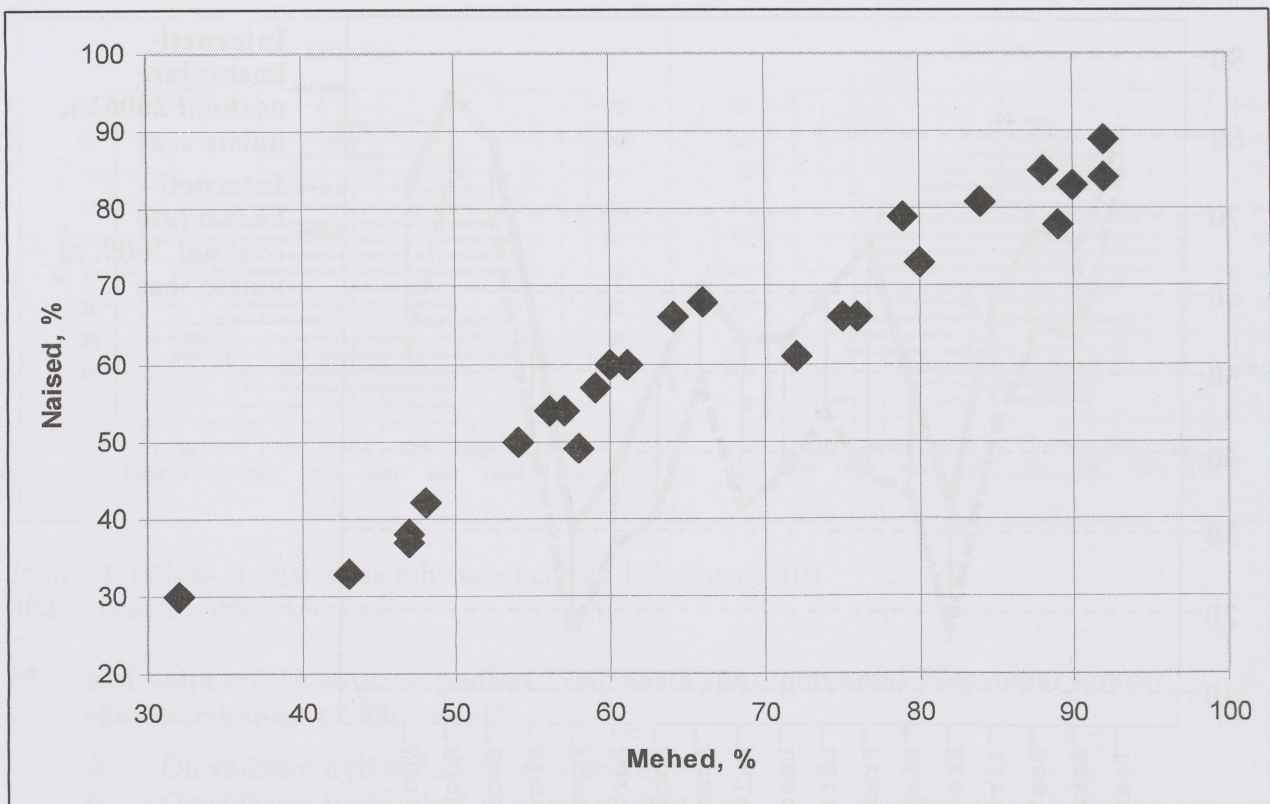
Allikas: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

58. Mis riikides on mõlemal vaadeldaval aastal naiste seas internetikasutajaid ligikaudu 7/10 või enam?

A	Taani, Suurbritannia, Rootsi	D	Rootsi, Prantsusmaa, Soome
B	Taani, Soome, Eesti	E	Soome, Taani, Rootsi, Eesti
C	Soome, Taani, Rootsi		

59. Mis riikides on internetikasutajate osakaal naiste seas kasvanud ajavahemikus 2006–2009 enam kui 20% võrra?

A	Poolas ja Iirimaa	D	Prantsusmaal ja Suurbritannias
B	Poolas ja Maltal	E	Suurbritannias ja Iirimaa
C	Prantsusmaal ja Iirimaa		

Joonis 6. Internetikasutajate osakaal naiste ja meeste seas 2009. aastal erinevates Euroopa riikides (ühte riiki tähistab ruuduke.)

Allikas: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

60. Mitmes riigis on internetikasutajate osakaal naiste seas kümnendiku võrra suurem kui meeste seas?

- A 12 riigis
- B 10 riigis
- C 6 riigis

- D 2 riigis
- E mitte üheski riigis

61. Mitmes riigis ületab internetikasutajate osakaal nii naiste kui meeste seas 8/10?

- A 6 riigis
- B 5 riigis
- C 3 riigis

- D 2 riigis
- E mitte üheski riigis

3. OSA

ANDMETE PIISAVUS

Soovitav aeg: 40 minutit

Juhend

Test koosneb 17 ülesandest. Küsimusele järgneb 2 väidet, (1) ja (2), mis võivad, aga ei pruugi sisaldada ülesande lahendamiseks vajalikku informatsiooni. Teie peate otsustama, millisest lisainformatsioonist piisab, et ülesannet saaks üheselt lahendada. Enne vastamist kaaluge hoolikalt kõiki variante.

A sisaldub (1), kuid mitte (2) väites

Esimeses väites esitatud informatsioonist piisab küsimusele vastamiseks.
Teises väites esitatud informatsioonist üksi ei piisa.

B sisaldub (2), kuid mitte (1) väites

Teises väites esitatud informatsioonist piisab küsimusele vastamiseks.
Esimeses väites esitatud informatsioonist üksi ei piisa.

C sisaldub (1) ja (2) väites koosvõetuna

Vajaliku hulga informatsiooni saamiseks tuleb kasutada mõlemat väidet.
Kummastki väitest eraldi ei piisa.

D sisaldub (1) ja (2) väites eraldi võetuna

Vastamiseks piisab eraldi nii esimeses kui ka teises väites sisalduvast informatsioonist.

E ei sisaldu kummaski väites

Vastamiseks ei piisa kummaski väites sisalduvast informatsioonist.

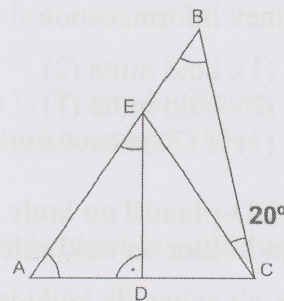
Näide

ED moodustab ACga täisnurga ning jagab AC kaheks võrdseks lõiguks. Kui suur on nurk ABC?

- (1) Nurk CAB on 52 kraadi.
- (2) Nurk AED on 38 kraadi.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

Kuna kolmnurga nurkade summa on 180 kraadi, on esimeses väites sisalduv info piisav küsimusele vastamiseks. Samuti piisab vastamiseks teises väites sisalduvast infost. Järelikult õige vastus on D.

62. Kui & on üks tehetärgidest +, −, x või :, siis milline on tehte 4 & 5 väärtus?

(1) $1 \& 0 = 1$

(2) $0 \& 1 = 1$

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A (1), kuid mitte (2)

B (2), kuid mitte (1)

C (1) ja (2) koosvõetuna

D (1) ja (2) eraldi võetuna

E mitte kummaski väites

63. Kolme abiturienti matemaatika riigieksami keskmiseks tulemuseks on täpselt 72 punkti. (Eksami eest on võimalik saada täisarv punkte 0 kuni 100.) Milline tulemus on nende kolme seas kõige halvem?

(1) Nendest kahe abiturienti keskmiseks tulemuseks on täpselt 57 punkti.

(2) Nendest kahe abiturienti keskmiseks tulemuseks on täpselt 79 punkti.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A (1), kuid mitte (2)

B (2), kuid mitte (1)

C (1) ja (2) koosvõetuna

D (1) ja (2) eraldi võetuna

E mitte kummaski väites

64. Kujund $ABCD$ on täisnurkne trapets. Kas kolmnurk ABC on täisnurkne?

(1) Tipu D juures on trapetsi teravnurk.

(2) Lõik BD on trapetsi lühem diagonaal.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A (1), kuid mitte (2)

B (2), kuid mitte (1)

C (1) ja (2) koosvõetuna

D (1) ja (2) eraldi võetuna

E mitte kummaski väites

65. Olgu a ja b reaalarvud. Kas $b < 0$?

(1) $a + 2010b < 0$

(2) $a - 2010 > b$

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A (1), kuid mitte (2)

B (2), kuid mitte (1)

C (1) ja (2) koosvõetuna

D (1) ja (2) eraldi võetuna

E mitte kummaski väites

66. Uuel CD-plaadil on laule ainult eesti, vene ja inglise keeles. Igas keeles on vähemalt üks laul ja kokku on neid mitte rohkem kui 30. Milline on laulude arv sellel plaadil?

(1) Täpselt neljandik kõikidest lauludest on venekeelsed ja täpselt 40% kõikidest lauludest on eestikeelsed.

(2) Kui CD-plaadil oleks ingliskeelseid laule 8 võrra rohkem, siis neid oleks täpselt pool kõikidest lauludest.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A (1), kuid mitte (2)

B (2), kuid mitte (1)

C (1) ja (2) koosvõetuna

D (1) ja (2) eraldi võetuna

E mitte kummaski väites

67. Olgu n kahekohaline naturaalarv, mis on mingi teise naturaalarvu ruut. Millega võrdub arv n ?

- (1) n on mingi teise naturaalarvu kuup.
(2) n on paarisarv.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

68. Laual on valge, punane ja roheline karp. Neist ühes on šokolaad, teises õun ning kolmas on tühi. Mis värvi on tühi karp?

- (1) Šokolaad on kas valges või punases karbis ning õun on kas punases või rohelises karbis.
(2) Valges karbis on kas šokolaad või õun.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

69. Punkt $(a; b)$ asub sirgel t . Kas sirge t lõikab x -telge?

- (1) a ja b on erinevad reaalarvud.
(2) Sirge t läbib punkti $(a - 1; b + 1)$.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

70. On antud ruut ja selle ümberringjoon. Kui suur on selle ümberringjoonega piiratud ringi pindala?

- (1) Ruudu diagonaal on 4 cm.
(2) Ruudu pindala on 8 cm^2 .

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

71. Tasandil on joonestatud 4 erinevat sirget. Mitmeks osaks need sirged tasandi jaotavad?

- (1) Joonestatud sirgetel on kokku 4 lõikepunkti.
(2) Täpselt 2 tasandi osa on kolmnurgakujulised.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

72. Kas ristküliku pindala on väiksem kui 10 ruutühikut?

- (1) Ristküliku ümbermõõt on 12 ühikut.
(2) Ristküliku ühe külje pikkus on 0,01 ühikut.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

73. Olgu A kolmekohaline naturaalarv. Millega võrdub arvu A sajaliste number?

- (1) Arvu $A + 250$ sajaliste number võrdub 5-ga.
(2) Arvu $A + 25$ kümneliste number võrdub 8-ga.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

74. Kaks aastat tagasi oli ettevõtte kõrgharidusega ja kõrghariduseta töötajate suhe 2 : 3. Kõik need inimesed töötavad ka sellel aastal selles ettevõttes. Milline on kõrgharidusega ja kõrghariduseta töötajate arvude praegune suhe?

- (1) Viimase 2 aasta jooksul on tööle võetud kõrgharidusega inimesi kaks korda rohkem kui kõrghariduseta inimesi.
(2) Viimase 2 aasta jooksul on tööle võetud 10 kõrghariduseta inimest.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

75. Ühes septembris oli 5 neljapäeva. Mis nädalapäeval oli 1. september?

- (1) Kuu viimane päev ei olnud reedel.
(2) 19. september oli nädalavahetusel.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

76. Olgu A , B ja C naturaalarvud. Kas summa $A + B + C$ on paarisarvuline?

- (1) $2A + B + C$ on paaritu arv.
(2) $A + B + 3C$ on paarisarv.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

A	(1), kuid mitte (2)	D	(1) ja (2) eraldi võetuna
B	(2), kuid mitte (1)	E	mitte kummaski väites
C	(1) ja (2) koosvõetuna		

77. Trapets pöörleb ümber pikema aluse. Kui suur on saadud pöördkeha ruumala?

- (1) Trapetsi kõrgus on 2,5 cm.
- (2) Trapetsi haarad on 3 ja 4 cm.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

78. Kausis on ainult liha-, riisi- ja moosipirukad. Kui suur on tõenäosus, et juhuslikult valitud pirukas ei ole lihaga?

- (1) Liha- ja riisipirukaid on kokku sama palju kui moosipirukaid.
- (2) Moosipirukaid on 3 korda rohkem kui lihapiirukaid.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

4. OSA

TEKSTI MÕISTMINE

Soovitav aeg: 25 minutit

Riikide rikkusest

Iga riigi kõige suurem ja tähtsam kaubandusharu [...] on see kaubavahetus, mida peetakse linna- ja maaelanike vahel. Linnaelanikud saavad maalt toortoodangut, mis on neile nii toormaterjaliks kui elatisvahendiks, ning nad maksavad selle toortoodangu eest, saates teatava osa sellest töödeldud ja vahetaks tarbimiseks ettevalmistatud kujul maale tagasi. Kaubavahetus, mida peetakse nende kahte erinevasse liiki kuuluvate inimeste vahel, koosneb lõppkokkuvõttes teatavast kogusest toortoodangust, mida vahetatakse teatava koguse tööstustoodangu vastu. Seepärast, mida kallim on viimane, seda odavam on esimene, ning ükskõik mis ka ei kalduks tõstma mingil maal tööstustoodangu hinda, kaldub alandama maa toortoodangu hinda ja sellega pärssima põllumajandust. Mida väiksem on tööstustoodangu hulk, mida mingi etteantud toortoodangu kogus, ehk, mis teeb sama välja, selle toortoodangu koguse hind võimaldab osta, seda väiksem on selle etteantud toortoodangu koguse vahetatav väärtus, seda väiksem on ergutus, mida see pakub selle toodangu tõstmiseks, kas siis maaomanikule maade parandamise või talupidajale selle maa parema harimise läbi. Pealegi, ükskõik mis ka ei kalduks vähendama ükskõik millisel maal käsitöölise ja tööstustootjate arvu, kaldub vähendama siseturgu, kõige olulisemat kõigist turgudest maa toortoodangu jaoks, ning sellega veelgi enam pärssima põllumajandust.

[...] Iga süsteem, mis üritab kas erakorraliste soodustustega tõmmata mingi teatud majandusharu poole suuremat osa ühiskonna kapitalist, kui sinna loomulikult viisil suunduks või erakorraliste piirangutega sundida mingist majandusharust lahkuma mingit osa kapitalist, mis seal muidu rakendamist leiaks, on tegelikult õõnestav suure eesmärgi seisukohalt, mille edustamiseks ta on mõeldud. Sellega pidurdatakse, selle asemel et kiirendada ühiskonna edasiliikumist tegeliku rikkuse ja suuruse poole ning vähendatakse, selle asemel et suurendada selle ühiskonna maa ja tööjõu aastase toodangu tegelikku väärtust.

Seepärast, kui kõik eelistuste või piirangute süsteemid on kõrvaldatud, pääseb iseenese jõul maksvusele ilmne ja lihtne loomuliku vabaduse süsteem. Iga inimene, senikaua kui ta ei riku seadusi, on täiesti vaba taotlema omaenda huve omaenda äranägemist mööda ning tooma nii oma töötahte kui kapitali võistleva iga teise inimese või inimeste kihi omaga. Valitseja on täielikult vabastatud kohustusest, mille eest hoolt kandes ähvardab teda alati arvutute eksimiste oht ja mille eest õigel viisil hoolitsemiseks ei saa kunagi piisav olla ükski inimlik tarkus või teadmine, kohustusest olla järeelvaatajaks eraisikute töö üle ja juhtida seda ühiskonna huvide seisukohalt kõige sobivamate rakenduste suunas. Loomuliku vabaduse süsteemi kohaselt on valitsejal ainult kolm ülesannet, mille eest hoolt kanda, tõsi küll, kolm väga suure tähtsusega ülesannet, ent lihtsat ja tavamõistusele arusaadavat: esiteks, ühiskonna kaitsmine teiste sõltumatute ühiskondade vägivald ja sissetungi eest; teiseks, kohustus kaitsta, niipalju kui võimalik, iga selle ühiskonna liiget ebaõigluse ja rõhumise eest iga teise sama ühiskonna liikme poolt, ehk ülesanne kehtestada täpselt järgitav õiguskord; ning kolmandaks, kohustus rajada ja hoida käigus teatav ühiskondlike rajatiste ja riiklike institutsioonide süsteem, mille rajamine ja käigushoidmine ei saa kunagi olla ühegi üksikisiku või väikese arvu üksikisikute huviks, kuna sellest saadav kasum ei kataks kunagi üksikisiku või väikese grupi üksikisikute jaoks nende poolt tehtud kulutusi, ehkki suure ühiskonna jaoks võib see sageli teha palju enam kui vaid katta need kulud.

Adam Smith. Uurimus riikide rikkuse iseloomust ja põhjustest, 1776. Tõlkinud Mart Trummal, Ilmamaa 2005, II köide, lk 367–369.

79. Kuidas autor iseloomustab kaubavahetust maa- ja linnaelanike vahel?

- A See on riigi arengu seisukohalt väheoluline.
- B See moodustab suhteliselt väikese osa kaubavahetusest.
- C Linnaelanikud kasutavad maalt saadud toortoodangut kaubavahetuseks.
- D See seisneb lõppkokkuvõttes teatava hulga toortoodangu vahetamises teatava hulga tööstustoodangu vastu.
- E Maaelanikud saavad teatud hulga tööstustoodangut töödeldud ja vahetuks tarbimiseks ettevalmistatud kujul linna tagasi.

80. Kuidas on omavahel seotud tööstustoodangu hind ja põllumajanduse edendamine?

- A Mida kõrgem on tööstustoodangu hind, seda enam põllumajandus areneb.
- B Mida madalam on tööstustoodangu hind, seda enam põllumajandus areneb.
- C Tööstustoodangu hind ei mõjuta põllumajanduse arengut.
- D Mida enam põllumajandus edeneb, seda kallim on tööstustoodang.
- E Mida väiksem on tööstustoodangu hulk, mida teatud põllumajanduse toortoodangu hulk võimaldab osta, seda enam ergutab see talupidajat maad paremini harima.

81. Mis on autori meelest iga maa põllumajanduse arenguks eriti oluline?

- A Viljakas muld.
- B Soodne kliima.
- C Töökad põlluharijad ja karjakasvatajad.
- D Siseturg.
- E Loodushoidlik töökultuur.

82. Mis soodustab autori arvates ühiskondlikku progressi kõige enam?

- A Loomulik vabaduse süsteem.
- B Erakorraliste soodustuste süsteem teatud majandusharudele.
- C Erakorraliste piirangute süsteem teatud majandustegevuse suhtes.
- D Põllumajanduse eelistamine teistele töistele rakendustele.
- E Tööstuse ja väliskaubanduse ergutamine põllumajanduse asemel.

83. Milles seisneb autori arvates iga inimese vabadus?

- A Ühiskonna kaitsmises vägivalda ja sissetungi eest.
- B Ühiskonna liikmete kaitsmises ebaõigluse ja rõhumise eest.
- C Oma huvide seostamises ümbritsevate inimeste huvidega.
- D Oma huvide seostamises kogu ühiskonna huvidega.
- E Oma töötahte ja kapitali toomises võistlusse teiste inimeste omadega.

84. Mis ei kuulu autori meelest valitseja või riigi põhiliste kohustuste hulka?

- A Riigikaitse.
- B Õiguskorra tagamine.
- C Erasikute töö juhtimine ühiskonna huvide seisukohalt kõige sobivamate rakenduste suunas.
- D Ühiskondlike rajatiste rajamine ja hooldamine.
- E Avalike institutsioonide süsteemi loomine ja käigushoidmine.

85. Missugune väide kajastab kõige paremini autori seisukohta?

- A Riik peaks võimalikult vähe sekkuma majandusharude arengusse ja üksikisikute tegevusse.
- B Riik peaks suunama inimesi ühiskondlikult kõige olulisemate tegevuste juurde.
- C Riik peaks suunama inimesi nende tegevuste juurde, mis neile kõige enam sobivad.
- D Riik peaks kapitali ümberpaigutamise kaudu hoidma tasakaalu erinevate majandusharude vahel kogu ühiskonna edasiliikumise huvides.
- E Riik peaks soodustuste ja piirangute kaudu suunama majanduse arengut, selleks et kiirendada ühiskondlikku progressi.

Küberneetika ja ühiskond

[...] Tõhus käitumine peab saama informatsiooni mingi tagasisideprotsessi vahendusel, mis teeb teatavaks, kas eesmärk on saavutatud või mitte. Lihtsaim tagasiside märgib õnnestumise ära jämedates joontes, näiteks kas me saime kätte eseme, mille me tahtsime üles tõsta, või kas armee eelvägi on kokkulepitud ajal kokkulepitud kohas. Aga on olemas veel palju teisi, keerukamaid tagasiside vorme.

Sageli on meil kasulik teada, kas meie käitumisviis laiemas mõttes, nii-öelda strateegia, on osutunud edukaks või mitte. Loom, keda me õpetame labürindist läbi minema, et ta leiaks toitu või vädiks elektrilööki, peab olema võimeline registreerima, kas labürindist läbimineku üldine kava on tervikuna võttes olnud edukas või mitte, ja ta peab olema võimeline muutma seda kava, et edukamalt läbi labürindi minna. See õppimisvorm on kahtlemata tagasiside, aga ta on kõrgemat liiki tagasiside, kogu käitumisviisi, ja mitte lihtsalt üksikute tegude tagasiside, mis erineb elementaarsematest tagasisidevormidest oma „loogikatüübi” poolest, nagu ütles Bertrand Russell. [...]

Neurofüsioloogid on põhjalikult uurinud impulsside edasikandumist närvikiududes ehk neuronites, ja seda protsessi käsitletakse kui „kõik või mitte midagi” fenomeni. See tähendab – kui ärritus on kord juba jõudnud suuruse või läveni, kus ta hakkab mööda närvikiudu edasi liikuma ja ei kustu võrdlemisi lühikese maa peal, siis ei sõltu tema poolt esilekutsutav mõju mõnes suhteliselt kauges närvikiu punktis oluliselt ärrituse algtugevusest. [...]

Selline ettekujutus närvisüsteemi ehitusest vastab niisuguste masinate teooriale, mis koosnevad järjestikku asetsevaist lülitusseadmetest, kus järgmise lüliti sisselülitumine sõltub eelmiste, samal ajal sisselülituvate lülite tegevuse täpsest kombinatsioonist. Seda „kõik või mitte midagi” põhimõttel töötavat masinat nimetatakse numbriliseks masinaks. Niisugusel masinal on suured eelised väga mitmesuguste kommunikatsiooni ja juhtimise probleemide lahendamisel. Tänu „ei” või „jaa” otsustuste selgele erinevusele võimaldab ta informatsiooni salvestada nõnda, et saame eristada väga suurte arvude väga väikesi vahesid.

Peale masinate, mis töötavad „ei” või „jaa” printsiibil, on olemas teisi arvutus- ja juhtimismasinaid, mis pigem mõõdavad kui loendavad. Neid tuntakse analoogmasinate nime all, sest nad töötavad mõõdetud suuruste ja neid suurusi esindavate numbriliste suuruste vaheliste analoogiaseoste alusel. [...]

[...] Numbrilisel masinal on programm, mis määrab teostatavate operatsioonide järjestuse, ja muutused selles programmis tekivad kogemuste alusel, vastavad õppimisprotsessile. Ajus on programmi kõige selgemaks analoogiks sünaptiliste lävede determineeritus ja sisenevate neuronite täpsed kombinatsioonid, mille puhul nende sisenevate neuronitega ühenduses olev väljuv neuron erutub. Me nägime juba, et need läved muutuvad temperatuuri mõjul, ja meil ei ole mingit põhjust arvata, et nad ei muutu ka vere keemilise koostise ning paljude teiste nähtuste mõjul, mis pole iseendast algselt „kõik või mitte midagi” loomusega. Sellepärast peame õppimise probleemi käsitledes olema väga ettevaatlikud „kõik või mitte midagi” printsiibi rakendamisel närvisüsteemi teoorias.

Norbert Wiener. Küberneetika ja ühiskond, 1956. Tõlkinud Boris Kabur, Loomingu Raamatukogu 1969, lk 54, 58–59, 60.

86. Mis iseloomustab tagasisidet?

- A Tegevuse erinevate astmete jälgimine.
- B Käitumise tulemuse registreerimine.
- C Tegevuse eesmärgi tunnetamine.
- D Informatsioon selle kohta, kas eesmärk on saavutatud või mitte.
- E Informatsiooni salvestamine.

87. Mille poolest on kõrgemat liiki tagasiside eriline?

- A Süsteemi viiakse pidevalt sisse ülesannete täitmise tulemused.
- B Ollakse võimeline muutma oma tegevuse strateegiat vastavalt saavutatud tulemustele.
- C Süsteem on võimeline registreerima, kas tegevuskava oli edukas või mitte.
- D Süsteem on võimeline korrigeerima oma tegevust vastavalt saavutatud tulemustele.
- E Süsteem on võimeline otsustama, kas eesmärk on saavutatud.

88. Milline väide on tekstist tulenevalt väär?

- A Õppimine seisneb tegevuse muutmises vastavalt saavutatud tulemustele.
- B Õppimine tugineb tagasisidele.
- C Õppimine on kõrgemat liiki tagasiside.
- D Õppimine on omane ka loomadele.
- E Õppimine on omane ainult inimesele.

89. Mis iseloomustab „kõik või mitte midagi” fenomeni neurofüsioloogias?

- A Ärritus ei sõltu algimpulsi tugevusest.
- B Ärritus on seda tugevam, mida tugevam on algimpulss.
- C Ärritus on seda tugevam, mida lähemal on algimpulss.
- D Ärritus on seda tugevam, mida vähem on vahekihte algimpulsi ja ärrituse vahel.
- E Ärritus on seda tugevam, mida suurem on impulsi liikumise kiirus.

90. Mille poolest sarnaneb numbriline masin närvisüsteemiga?

- A Numbrilisel masinal on programm.
- B Numbrilised masinad töötavad mõõdetud suuruste vaheliste analoogiaseoste alusel.
- C „Ei” või „jaa” otsustused ei ole numbrilistel masinatel selgelt eristatavad.
- D Numbriline masin ei tööta „kõik või mitte midagi” põhimõttel.
- E Numbrilise masina tegevuse aluseks on järjestikku asetsevad lülitusseadmed, kus järgmise lüliti sisselülitumine sõltub samaaegselt sisselülituvate lülitite täpsest kombinatsioonist.

91. Milline väide on kõige paremini kooskõlas autori seisukohtadega?

- A Numbrilised masinad pigem mõõdavad kui loendavad.
- B Analooqmasinad pigem loendavad kui mõõdavad.
- C „Ei” või „jaa” printsiibil töötavaid masinaid tuntakse kui analooqmasinaid.
- D „Kõik või mitte midagi” printsiip võimaldab eristada väga keerulisi numbrikombinatsioone.
- E Numbriliste masinate töötamise aluseks on mõõdetavate suuruste numbrilised suhted.

92. Miks peab autori arvates olema ettevaatlik närvisüsteemi käsitlemisel „kõik või mitte midagi” printsiibist lähtudes?

- A Ajutegevuses ei saa esile tuua analoogiaid numbrilise masina tegevusprintsiipidega.
- B Neuronite erutuslaved ei sõltu temperatuurist.
- C Närviotsesside „sisselülitumine” sõltub ka teatud asjaolude intensiivsuse astmest.
- D Ajutegevus ei ole vaadeldav programmina, mis määrab teatavate operatsioonide järjestuse.
- E Ajus toimuvad õppimisprotsessid ei ole vaadeldavad kui programmi muutused kogemuste alusel.

93. Mille/kelle vahendusel paraneb numbrilise masina programm?

A programmeerija	D õppimisprotsessi
B arvutitarkavara	E täiendava kontrolliva numbrilise
C kasutajate tagasiside	masina

5. OSA

MATEMAATIKA

Soovitav aeg: 25 minutit

94. Kui Kaspar trükib ühe lehekülje a minutiga, siis kui suure osa leheküljest saab ta valmis 5 minutiga?
- A $a/5$ D $5/a$
B $a - 5$ E $1 - a + 5$
C $a + 5$
95. Kolme arvu aritmeetiline keskmine on U . Kui üks neist arvudest on Z ja teine on Y , siis kuidas arvutatakse kolmas arv?
- A $ZY - U$ D $U - Z - Y$
B $Z/U - 3 - Y$ E $3U - Z - Y$
C $Z/3 - U - Y$
96. Andrus, ostes poest kapi 20%-lise allahindlusega, hoidis kokku 450 krooni. Kui palju maksis ta kapi eest?
- A 1450 krooni D 2100 krooni
B 1600 krooni E 2150 krooni
C 1800 krooni
97. Kaks jooksjat startisid ühest punktist vastassuundades. Kui ühe jooksja kiirus on 2 km/h võrra teise omast suurem ja 3 tunni pärast lahutab neid 30 km, siis milline on kiirema jooksja kiirus?
- A 3 km/h B 4 km/h C 5 km/h D 6 km/h E 7 km/h
98. Marko niidab üksinda muru ära 30 minutiga. Kahe niidukiga koos Annaga läheks sellesama muru niitmiseks neil 20 minutit. Kui palju aega kuluks Annal muru niitmiseks üksinda?
- A $1/2$ tundi D 1,5 tundi
B $3/4$ tundi E 2 tundi
C 1 tund
99. Punktist P asub ida suunas 8 km kaugusel punkt M . Kui punkt P asub punktist A 6 km põhja suunas, siis kui kaugel asub punkt A punktist M ?
- A 4 km B 5 km C 6 km D 7 km E 10 km
100. Uurimisprojektis kontrolliti kolme erinevat hüpoteesi. Iga hüpoteesi analüüsiks moodustati eraldi töörühm. Jaanus määrati kõigi kolme töörühma liikmeks. Kõik Jaanuse kolleegid said olla ainult ühe rühma liikmed. Igas rühmas oli täpselt 6 inimest. Mitu inimest kokku tegeles selle projektiga?
- A 10 B 12 C 14 D 15 E 16

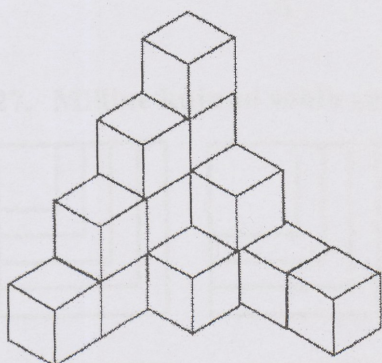
101. Kui $ab > 0$, siis milline alljärgnevatest väidetest on alati õige?
 A $a/b > 0$ B $a - b > 0$ C $a + b > 0$ D $b - a > 0$ E $a + b < 0$
102. Karmen, Theresa ja Nele söid kooki. Karmen sõi $1/3$ koogist, Theresa sõi $1/2$ ülejäänud koogist. Kui suur osa koogist jäeti Nelele?
 A $1/5$ B $1/3$ C $2/3$ D $1/2$ E $3/5$
103. Milline variantidest on arvude x , $2x$ ja 6 keskmine?
 A $x/2$ B $2x$ C $(x + 2)/6$ D $x + 2$ E $(x + 2)/3$
104. Kui 500% A-st võrdub 500B -ga, siis A on ...
 A $B/100$ D $10B$
 B $B/10$ E $100B$
 C B
105. Purgis on 5 kuuli – 3 musta ja 2 punast. Kui suur on tõenäosus, et juhuslikult purgist kuule võttes tuleb kaks korda järjest punane kuul?
 A $1/16$ B $1/10$ C $1/5$ D $2/5$ E $3/5$
106. Tõnu on 6 aastat vanem kui Indrek ja Jaan on 5 aastat vanem kui Tõnu ning nende kolme vanused kokku on 41 aastat. Kui vana on Indrek?
 A 8 B 10 C 14 D 19 E 21
107. Retsepti järgi pidi koogi sisse minema $4/5$ klaasi vett. Kogemata aga sattus kaussi koos kuivainetega $1/3$ klaasi vett. Kui palju vett tuleks juurde valada, et kõik oleks nagu retseptis ette nähtud?
 A $1/3$ klaasi D $7/15$ klaasi
 B $2/3$ klaasi E $7/16$ klaasi
 C $1/15$ klaasi
108. Kui 40% X-ist on võrdne 30% -ga Y-ist, siis mitu protsenti on X Y-ist?
 A 50% B 75% C 175% D 20% E 40%
109. Milline variantidest sobib tühjale kohale? 4, 9, 19, [], 79
 A 36 B 37 C 38 D 39 E 40
110. Härra Q keskmine aastasissetulek aastatel 2005 ja 2006 oli x krooni. Aga aastatel 2007, 2008 ja 2009 oli tema keskmine aastasissetulek y krooni. Milline oli tema keskmine aastasissetulek perioodil 2005 kuni 2009?
 A $2x/5 + 3y/5$ D $5x/2 + 5y/2$
 B $x/2 + y/2$ E $3x/5 + 2y/5$
 C $5(x + y)$
111. Ago on 20 aastat vanem kui Einar. Kümne aasta pärast on Einari vanus pool Ago vanusest. Kui vana on Einar praegu?
 A 2 B 8 C 10 D 20 E 25

112. Milline on toodud jada kuues liige? [90, -30, 10, -10/3,]
 A 1/3 B 0 C -10/27 D -3 E -100/3
113. Kahe linna T ja K vaheline kaugus on 120 km. Auto sõidab T-st K-sse kiirusega 60 km/h ja pöördu tagasi T-sse sama teed pidi kiirusega 40 km/h. Milline on keskmine kiirus terve selle teekonna vältel?
 A 48 km/h B 50 km/h C 52 km/h D 56 km/h E 58 km/h
114. Kui W on 10 % võrra väiksem kui X ja Y on 30 % võrra väiksem kui Z, siis mitu protsenti on WY väiksem kui XZ?
 A 10% B 20% C 37% D 40% E 63%
115. Kui $x = -|x|$, siis millised järgnevad väited on õiged? I $x = 0$
 II $x < 0$
 III $x > 0$
 A mitte ükski D I ja II
 B ainult I E II ja III
 C ainult III
116. Rahvusvahelistel kergejõustikuvõistlustel lehvivad horisontaalses reas osavõtivate riikide lipud. Lugesdes rea ühest otsast, on Eesti Vabariigi lipp kahekümne viies. Aga lugesdes rea teisest otsast, on meie lipp kolmeteistkümnes. Mitu riiki võtab võistlustest osa?
 A 36 B 37 C 38 D 39 E 40
117. Kui suure nurga moodustavad kella tunni- ja minutiosuti hommikul kell 5.00?
 A 75° B 115° C 120° D 130° E 150°

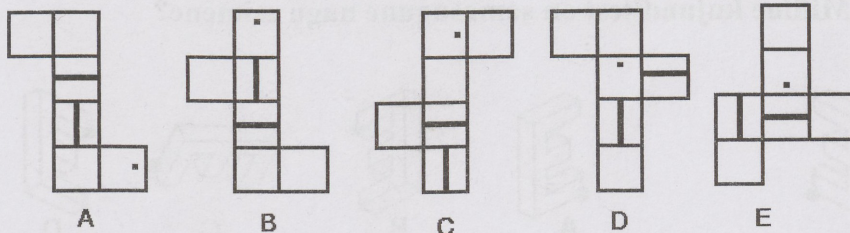
6. OSA

RUUMILINE MÕTLEMINE

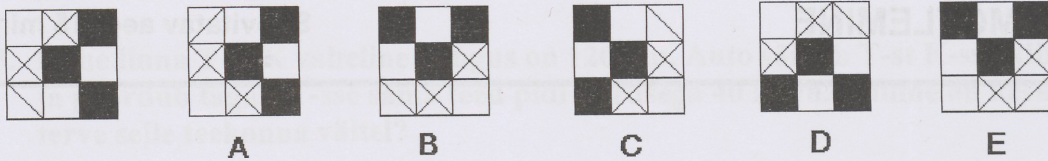
Soovitatav aeg: 15 minutit

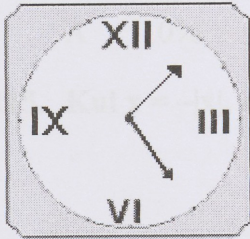
118. See ruumiline kujund koosneb 15 väikesest valgest kuubikust. Kogu kujundi välispind värviti mustaks. Mitu valget kuubitahku on kujundis pärast värvimist?
- A 46 B 38 C 32 D 28 E 24
119. Mitmel kuubikul on ainult üks valge tahk?
- A 1 B 2 C 3 D 4 E 5
120. Laual on reas kolm vaasi, igaühes erinevat värvi lill. On teada, et kollane on roosist paremal, valge on nelgist vasakul, roos on punasest paremal, tulp on nelgist vasakul. Millises järjekorras on lilled (vasakult paremale)?
- A kollane nelk, punane tulp, valge roos
 B valge tulp, punane roos, kollane nelk
 C kollane roos, valge nelk, punane tulp
 D valge nelk, kollane tulp, punane roos
 E punane tulp, valge roos, kollane nelk
121. Millisest pinnalaotusest saab kokku panna sellise kuubi?

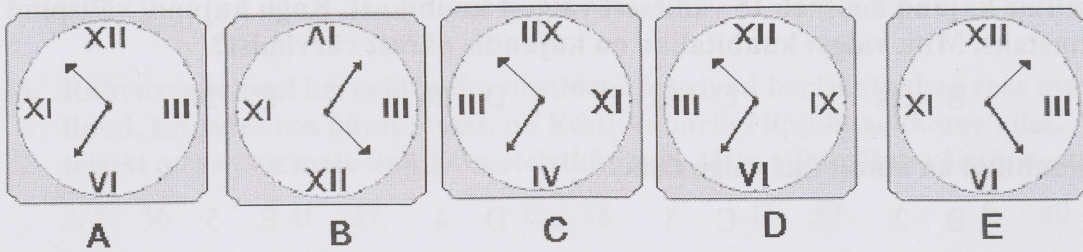
122. Milline kujund on samasugune nagu esimene?

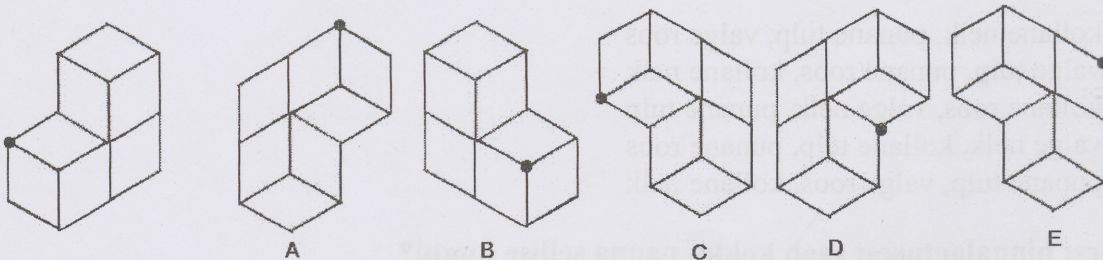
123. Juss seisab peegli ees, tema selja taga seinal on kell:

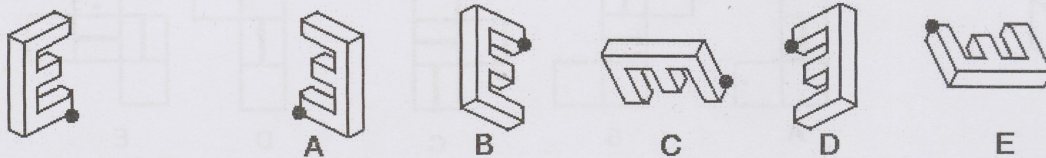
Millisena näeb Juss seda kella peeglist?

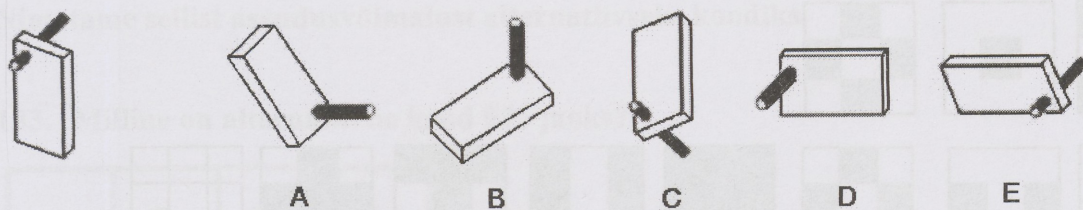
124. Milline kujunditest on samasugune nagu esimene?

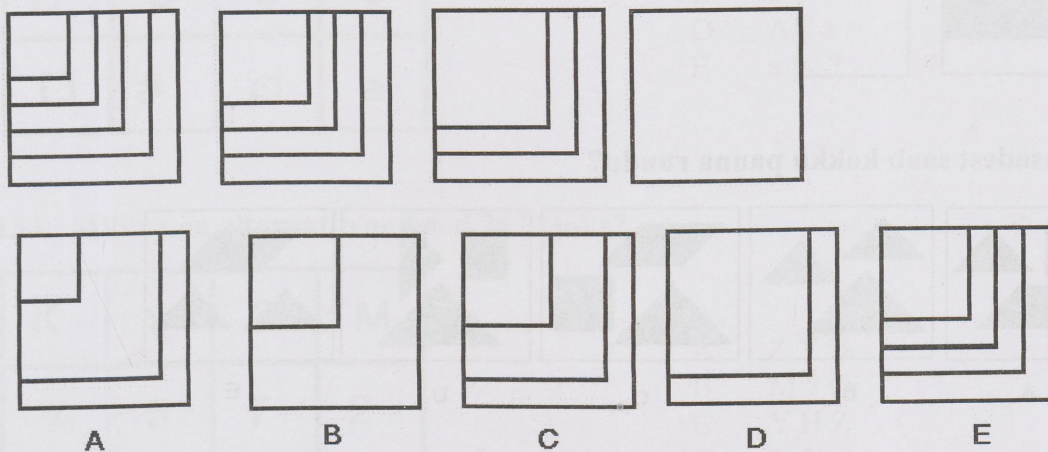
125. Milline kujunditest on samasugune nagu esimene?

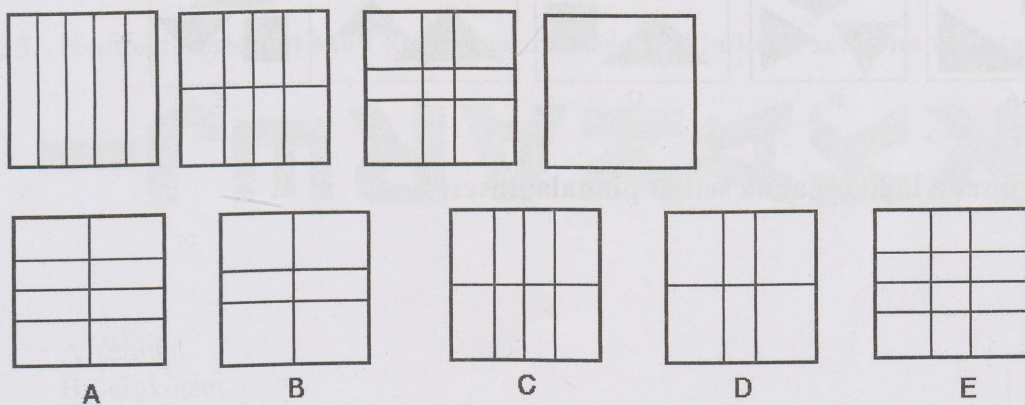
126. Milline kujunditest on samasugune nagu esimene?

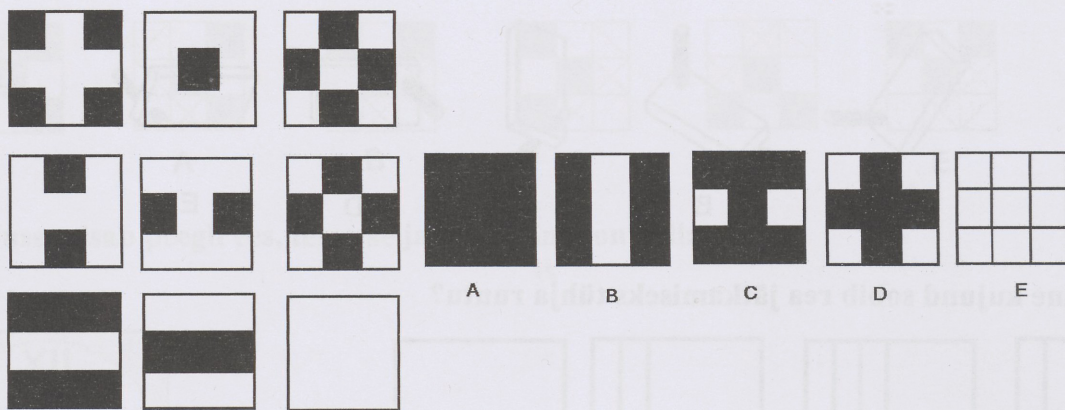
127. Milline kujund sobib rea jätkamiseks tühja ruutu?

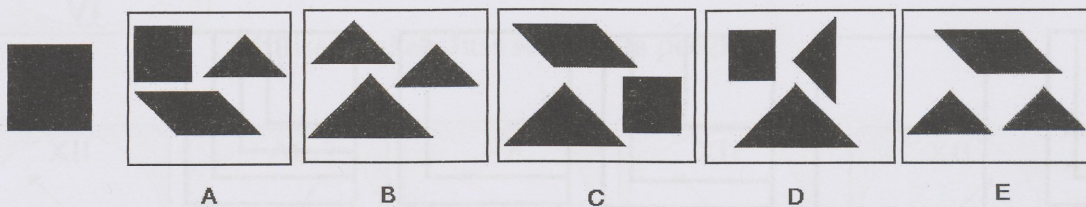
128. Milline kujund sobib rea jätkamiseks tühja ruutu?

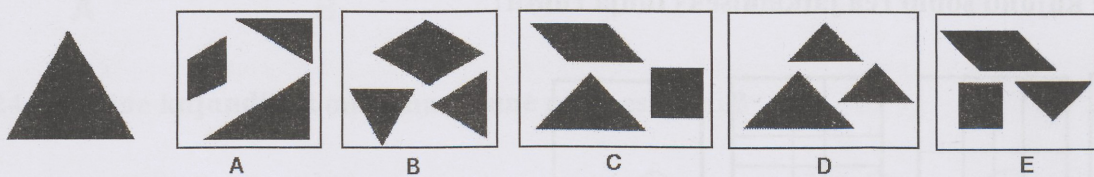
129. Milline kujund sobib tühja ruutu?

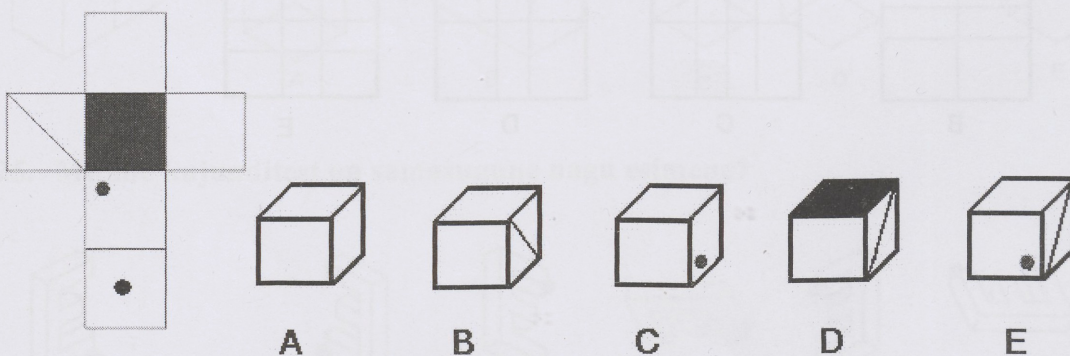
130. Millistest osadest saab kokku panna ruudu?

131. Millistest osadest saab kokku panna kolmnurga?

132. Millise kuubi saab kokku panna sellest pinnalaotusest?

133.–134. Allpool tabelis moodustavad tähed, numbrid ja muud sümbolid teatud süsteemi. Ühe rea või veeru piires võib iga numbriga asendada tähe või sümboliga samast reast või veerust. Nimetame sellist asendusvõimalust alternatiivseks koodiks.

133. Milline on alternatiivne kood 936 jaoks?

P	?	W	A
C	3	6	9
□	#	O	a

- A ? W A
- B A C W
- C a O ?
- D A # a
- E a W ?

134. Milline on alternatiivne kood 257 jaoks?

K	Y	?	M
%	5	7	2
#	O	H	Z

- A Z Y %
- B M ? O
- C Y H Z
- D % Y #
- E a W ?

135. Nendest tähtedest saab kokku panna sõna. Mida/keda see sõna tähistab?

— J W R A S L K

- A ehitist
- B elukutset
- C haigust
- D looma
- E tööriista

7. OSA

VÕÕRKEEL

Soovitav aeg: 15 minutit

Juhend

Test sisaldab erineva pikkusega võõrkeelseid (inglise, saksa, prantsuse) tekste.

Valige ÜKS keeltest.

MÄRKIGE VASTUSLEHELE, MILLISE VÕÕRKEELE VALISITE:

inglise keel (ülesanded algavad lk 36)

saksa keel (ülesanded algavad lk 40)

prantsuse keel (ülesanded algavad lk 46)

Vastamisel tuleb lähtuda ainult tekstis esitatud informatsioonist.

THE SCIENCE OF HUMOUR

The study of laughter has entered mainstream psychology. Anthony Gottlieb reads the reports – and a new book on the history of jokes – and finds much to chuckle over ...

After millennia of untested speculation by armchair thinkers, moves are afoot to bring the study of laughter into the mainstream of experimental psychology. As Rod Martin, a professor at the University of Western Ontario, notes in his textbook „The Psychology of Humour”, humour is found in all human cultures and is ubiquitous in everyday life. His own studies suggest that on average people laugh 17.5 times per day. And a good sense of humour tends to be one of the most highly rated traits when people choose their friends, lovers or spouses. So psychologists have every reason to take humour seriously.

Perhaps „seriously” is not quite the word, though. Of the dozens of experiments discussed in Martin’s textbook, few manage to avoid a hint of the absurd. Blindfolded subjects are tickled by experimenters who they are told are machines. The sexual banter in an all-night diner in upstate New York is surreptitiously observed. People study cartoons with pens stuck in their mouths (to contract the facial muscles associated with smiling). An experimenter „accidentally” spills hot tea on herself when a jack-in-the-box erupts nearby. One Boston psychologist, the co-author of a paper entitled „A Threshold Theory of the Humour Response”, published in *The Behaviour Analyst* last spring, understandably felt obliged to state in a footnote that her surname really is „Joker”.

One conclusion from the new empirical approach to humour is that previous theories did not pay enough attention to play. In 1923 a theoretical tome listed 88 different theories of humour, few of which seemed to acknowledge that it is supposed to be enjoyable. The theories can be divided into three main types.

The oldest sort are „superiority” theories, whose advocates included Thomas Hobbes, Plato and Aristotle. According to this view, we laugh from sudden feelings of superiority over other people. „Relief” theories are best known from the work of Freud, though the first such account was proposed by a 19th-century philosopher Herbert Spencer. On this type of theory, laughter releases pent-up psychic energy. The third sort of theory focuses on the incongruity which is allegedly found in all humour. This idea has been traced back to the 1750s and was endorsed by the philosophers Kant and Kierkegaard and the novelist Arthur Koestler. Nowadays, researchers tend to see humour as part of our mammalian inheritance, and as closely related to rough-and-tumble social play.

Like children, apes laugh during chasing, wrestling and tickling games. Chimps and gorillas who have learned sign-language have used it for punning, incongruous word use and playful insults. Intriguingly, it seems that rats may laugh too. A team of researchers at Bowling Green State University reported in 2000 that rats produce an ultrasonic chirping during play and when tickled by humans. These chirps appear to be contagious, and young rats prefer older rats who produce more of them.

Rats and humans had a common ancestor about 75m years ago, and humour has clearly come a long way since then. Nobody has caught rats, or even chimps, trying to tell a joke. But another finding from recent research is that **pre-packaged jokes** are a less important part of humour than people may think. Jokes have a long and fascinating history – which is engagingly told in a short book, „Stop Me If You’ve Heard This: A History and Philosophy of Jokes”, by Jim Holt. But it seems that only about 11% of daily laughter is actually occasioned by jokes. Another 17% is prompted by media and the remaining 72% arises spontaneously in social interaction.

One popular field of research is the effect of humour on health, which is widely assumed to be positive. The results so far are inconclusive, and slightly disturbing for anyone who likes to laugh. Rod Martin points out that if humour is good for health, then it should be associated with longevity. Yet it appears that cheerful people live less long than their gloomier peers, perhaps because they are too jolly to worry about their aches and pains. It may be true, as the proverb says, that he who laughs last laughs longest. But it seems that he who laughs longest does not last.

(From INTELLIGENT LIFE magazine, Summer 2008)

136. What makes recent research into humour different from earlier studies?

- A It studies different human cultures.
- B It employs experimental methods.
- C It focuses on humour in everyday life.
- D It exploits statistics to prove the theory.
- E It explores the role of humour in relationships.

137. Why has the author given some examples of the studies in Martin's textbook?

- A To exemplify the whole range of studies undertaken recently.
- B To prove that psychologists are finally taking humour seriously.
- C To illustrate the involvement of researchers in their subject matter.
- D To show why a researcher had to explain that Joker was her real name.
- E To support his opinion that some of the studies are quite farcical.

138. What have recent studies into humour found?

- A Humour arises mostly in social interaction.
- B The three different kinds of theories are equally valid today.
- C The „relief” and „superiority” theories are the oldest theories of humour.
- D Humour can best be explained through the need to release pent-up energy.
- E Humour is only found in incongruous situations.

139. Which of the following statements is true according to the text?

- A The ability to laugh distinguishes humans from other mammals.
- B Humour can be traced back to 75m years ago.
- C Apes can use word play for humorous effect.
- D Jokes play a significant role in humorous interactions.
- E Older rats use ultrasonic chirping to attract the young ones.

140. What is meant by „pre-packaged jokes” (in bold) in paragraph 6?

- A unscripted jokes
- B practical jokes
- C out-of-context jokes
- D planned jokes
- E unfunny jokes

141. What do research findings indicate?

- A Humour is good for our general health.
- B Cheerful people think little about their health.
- C The effect of humour on health remains unclear.
- D The saying „he who laughs last laughs longest” is true.
- E Laughing a lot is a good way to ensure a long and happy life.

142. How would you characterise the overall tone of the article?

- A formal
- B serious
- C sombre
- D sarcastic
- E playful

The Neoliberal State

John Gray

Neoliberals wanted to limit government, but the upshot of their policies has been a huge expansion in the power of the state.

Neoliberals are not anarchists, who object to any kind of government, or libertarians, who want to limit the state to the provision of law and order and national defence. A neoliberal state can include a welfare state, but only of the most limited kind. Using the welfare state to realise an ideal of social justice is, for neoliberals, an abuse of power: social justice is a vague and contested idea, and when governments try to realise it they compromise the rule of law and undermine individual freedom. The role of the state should be limited to safeguarding the free market and providing a minimum level of security against poverty.

This is a reasonable summary of the neoliberal view of the state. Whether this view is underpinned by any coherent theory is another matter. The thinkers who helped shape neoliberal ideas are a very mixed bag, differing widely among themselves on many fundamental issues. Oakeshott's scepticism has very little in common with Hayek's view of the market as the engine of human progress, for example, or with Nozick's cult of individual rights.

It is a mistake to look for a systematic body of neoliberal theory, for none has ever existed. In order to criticise neoliberal ideology, one must first reconstruct it, and this is exactly what Raymond Plant in his book *The Neoliberal State* does. The result is the most authoritative and comprehensive critique of neoliberal thinking to date.

Plant's central charge against neoliberalism is that, when stated clearly, it falls apart and is finally indistinguishable from a mild form of social democracy. Plant is a distinguished scholar of Hegel, and his critique of neoliberalism has a strongly Hegelian flavour. The ethical basis of the neoliberal state is a concern for negative freedom and the rule of law; but when these ideals are examined closely, they prove either to be compatible with social democracy or actually to require it. Neoliberalism and social democracy are not entirely separate political projects; they are dialectically related, the latter being a kind of synthesis of the contradictions of the former. Himself a social democrat, Plant believes that the neoliberal state is bound as a matter of morality and logic to develop in a social-democratic direction.

But it is one thing to argue that the neoliberal state is conceptually unstable, another to suggest that social democracy is the only viable alternative. Neoconservatives have been among the sharpest critics of neoliberalism, arguing that the **unfettered** market is amoral and destroys social cohesion. A similar view has recently surfaced in British politics in Phillip Blond's „Red Toryism“.

Immanent criticism can show that the neoliberal theory of the state is internally contradictory. It cannot tell us how these contradictions are to be resolved – and in fact neoliberals who have become convinced that the minimal welfare state they favour is politically impossible do not usually become social democrats. Most opt for a conservative welfare state, which aims to prepare people for the labour market rather than promoting any idea of social justice.

If there is no reason in theory why the neoliberal state must develop in a social-democratic direction, neither is there any reason in practice. A more likely course of events is that social democracy will be eroded even further. The banking crisis rules out any prospect of a return to neoliberal business-as-usual. As Plant writes towards the end of the book: „It has been argued that the central cause of the banking crisis is a failure of regulation in relation to toxic assets ... This, however, completely neglects the systemic nature of the problems – a systemic structure that has itself been developed as a result of liberalisation, that is, the creation of new assets without normal market prices and their diffusion throughout the banking system.“ The crisis is deep-rooted, and neoliberalism has no remedy for its own failure.

The **upshot** of the crisis is unlikely, however, to be a revival of social democracy. Although the deregulated banking system may have imploded, capital remains highly mobile. Bailing out the banks has shifted the burden of toxic debt to the state, and there is a mounting risk of a sovereign debt crisis as a result. In these conditions, maintaining the high levels of public spending that social democracy requires will be next to impossible. Neoliberalism and social democracy may be dialectically related, but only in the sense that when the neoliberal state collapses it takes down much of what remains of social democracy as well.

(From *New Statesman*, January 2010)

143. Which of the following is a fair summary of neoliberal views of the state?

- A Government should only be responsible for guaranteeing law and order.
- B Government must first and foremost protect free market forces.
- C Government's main task is to realise the ideal of social justice.
- D Government must not be involved in retaining the welfare state.
- E All kind of government is wrong as it undermines individual freedom.

144. What is characteristic of neoliberal ideology?

- A It sees the market as the engine of human progress.
- B It focuses first and foremost on individual rights.
- C It is a mild form of social democracy.
- D It has never been a coherent theory.
- E Its founders share similar views on most issues.

145. Why does Plant see neoliberalism and social democracy as closely related?

- A Neoliberal and social democratic ideals are compatible.
- B Social democracy synthesises neoliberal ideas.
- C Neoliberal ideas are based on social democracy.
- D Neoliberals tend to become social democrats.
- E He is a social democrat himself.

146. What does „unfettered” (in bold) in paragraph 6 mean?

A present everywhere	D lacking necessary force
B potentially dangerous	E released from restraint
C not producing desired results	

147. How does a conservative welfare state differ from a social democratic one?

- A It is more limited and available to fewer people.
- B It is based on a pragmatic need, not on an abstract ideal.
- C It provides a minimum level of security against poverty.
- D It leads to the destruction of social cohesion.
- E It is politically less controversial and easier to attain.

148. What does „upshot” (in bold) in the last paragraph mean?

- A the action of making use of something
- B an increase in the value of something
- C an improved version of something
- D the eventual outcome of something
- E the positive aspect of something

149. Will the collapse of the neoliberal state not lead to social democracy?

- F Despite the banking crisis, state controls are still unpopular.
- G Social justice is not an ideal shared by most people.
- H The money needed for a welfare state is not available.
- I Neoliberals are more likely to embrace neoconservatism.
- J The normal market forces will be back at work again.

150. What is the purpose of the article?

- A To discuss the ideas put forward by Plant.
- B To explain the neoliberal view of the state.
- C To critique neoliberal thinking in general.
- D To compare neoliberalism and social democracy.
- E To point out the mistakes in Plant's book.

Zermürbende Suche

Holger Klatte

Noch heute, sagt Herta Müller, die Literaturnobelpreisträgerin des Jahres 2009, verstehe sie die Deutschen oft nicht, obwohl Deutsch ihre Muttersprache ist. „In jedem gesagten Wort“, glaubte sie, „muss eine Aussage sein, sonst wäre es nicht gesagt worden“.

Herta Müller wurde 1953 in Nitzkydorf geboren, einem kleinen Ort bei Temeswar im rumänischen Banat. Rumänisch lernte sie als Fremdsprache mit 15. Ihre Muttersprache ist ein Dialekt, der süddeutsch klingt, den in Deutschland aber niemand spricht. In Rumänien ist diese Sprache zwar anerkannte Minderheitensprache, wurde jedoch seit den 1970er Jahren vom Regime unterdrückt. Herta Müller schreibt: „Die Muttersprache ist momentan und bedingungslos da wie die eigene Haut. Und genauso verletzlich wie diese, wenn sie von anderen geringgeschätzt, missachtet oder verboten wird.“

Die Vorfahren der Banater Schwaben waren Bauern und Handwerker aus dem süddeutschen Raum, aus Lothringen und aus der Rheinpfalz, die Ende des 17. Jh. in Südungarn und Rumänien angesiedelt wurden. Das Gebiet gehörte damals zur österreich-ungarischen Monarchie. Die Sprachinsel, zu der heute noch etwa 20.000 Personen zählen, umfasst verschiedene Dialekte des Deutschen.

In ihrem ersten Buch „Niederungen“ (1984) schildert Herta Müller das Leben der Banatschwaben, die in ländlicher Umgebung fremd im eigenen Land sind. Ihre Landsleute nahmen diesen schonungslosen Bericht als Verrat wahr. Das Buch konnte in Rumänien nur stark zensiert gedruckt werden.

In fast allen Büchern beschreibt sie das Leben im Rumänien der Ceaușescu-Zeit nicht nur, sie verarbeitet es. Der rumänische Geheimdienst betrachtete sie als Landsverräterin und verfolgte sie sogar nach ihrer Ausreise im Jahr 1987. Die Securitate durchsuchte ihre Wohnung, belästigte sie auf offener Straße und drohte damit, sie ebenso zu beseitigen wie viele andere Regimekritiker. Herta Müllers Geschichten handeln deswegen oft von einer zermürbenden Suche nach Vertrauen und Sicherheit.

In ihrem zuletzt erschienenen Roman „Atemschaukel“ (2009) erzählt sie das Schicksal des 17-jährigen Rumänen Leopold Auberg, der nach dem Zweiten Weltkrieg Jahre in einem sowjetischen Arbeitslager verbrachte und dem Staatsterror nichts entgegenzustellen hat als die Schönheit poetischer Sprache. Vorlage für diese Geschichte ist das Leben des in Hermannstadt geborenen Georg-Büchner-Preisträgers Oscar Pastior, der von 1945 bis 1949 Zwangsarbeit in sowjetischen Arbeitslagern verrichtete.

Die Schatten der Vergangenheit „der Frau mit kaputten Nerven“, wie sie sich bezeichnet, kommen in allen Werken Herta Müllers vor. Der Essayband „Der König verneigt sich und tötet“ (erstmalig erschienen 2003) fasst die 15 Jahre, in denen Ceaușescus Schergen sie verfolgten, eindringlich zusammen.

Herta Müller hat immer gegen das Vergangene angeschrieben. Dafür bekam sie den Literaturnobelpreis. Die Literaturkritik wünscht sich seit Jahren, dass sich die sprachgewaltige Schriftstellerin der Gegenwart zuwendet. Aber Herta Müller will es gar nicht anders, denn nach ihrer Erfahrung kommt Vergangenes um so deutlicher zurück, je genauer man sich auf die Gegenwart einlässt.

(Quelle: Sprachnachrichten Nr. 45 / März 2010)

136. Herta Müller behauptet Folgendes:

- A Sie versteht die Deutschen oft nicht, weil die deutsche Sprache keine Aussagen enthält.
- B Deutsch ist zwar ihre Muttersprache, trotzdem versteht sie die Deutschen oft nicht.
- C Sie versteht die Deutschen oft nicht, weil sie ihre Muttersprache verboten haben.
- D Als sie ein junges Mädchen war, wurde Rumänisch unterdrückt und von anderen wenig geschätzt.
- E In Bezug auf ihre Muttersprache möchte sie nicht in der Haut anderer Leute stecken.

137. Welche Informationen enthält der Text?

- A Rumänisch klingt ähnlich wie einige Dialekte in Süddeutschland.
- B Viele Minderheitensprachen wurden in Deutschland vom Regime unterdrückt.
- C Die Vorfahren der Banater Schwaben haben eine rumänische Insel besiedelt, auf der es heute noch etwa 20.000 Einwohner gibt.
- D Die Schwaben sind im 17. Jh. aus Österreich-Ungarn ausgewandert.
- E In Rumänien gibt es heute noch ein Gebiet, wo die Nachkommen der aus Süddeutschland umgesiedelten Menschen deutsche Dialekte sprechen.

138. In fast allen Werken von Herta Müller handelt es sich um das Leben in Rumänien, ...

- A wobei sowohl die Schicksale der Banatschwaben, der Rumänen als auch die eigenen Erfahrungen von Herta Müller geschildert werden.
- B wobei alle ihre Bücher (von 1984 bis 2009) einer starken Zensur unterlagen.
- C trotzdem hat der Geheimdienst sie verfolgt und bedroht.
- D weil sie schon 1987 ausgereist war.
- E deshalb haben die Banatschwaben sie durch einen Bericht an den Geheimdienst verraten.

139. Der Protagonist in einem der über die Vergangenheit erzählenden Werke von Herta Müller ist ...

- A Georg Büchner.
- B ein rumänischer König.
- C Leopold Aberg.
- D Oscar Pastior.
- E Nicolae Ceaușescu.

140. Herta Müller wurde der Nobelpreis verliehen ...

- A vor allem für die Schönheit ihrer poetischen Sprache.
- B trotz der Meinung einiger Literaturkritiker, dass sie sich zu genau auf die Gegenwart einlässt.
- C vor allem für ihren 2003 veröffentlichten Roman, der die Geschichte Rumäniens zusammenfasst.
- D für die geschichtsgetreue und schöpferische Beschreibung der Verhältnisse und Umstände in ihrer ehemaligen Lebensumwelt.
- E trotz der Meinung einiger Literaturkritiker, dass sie durch ihre Sprache Gewalt ausübt.

141. Die Überschrift des Artikels „Zermürende Suche“ bezieht sich darauf, dass ...

- A Herta Müllers Versuche, die Vergangenheit unter einem totalitären Regime zu beschreiben, hoffnungslos sind.
- B Herta Müller, nachdem sie es jahrzehntelang versucht hatte, jetzt endlich den Nobelpreis bekommen hat.
- C Herta Müller in ihren Werken oft den Verlust der Widerstandsfähigkeit unter einem totalitären Regime thematisiert.
- D Herta Müller in ihren Werken oft die erfolgreiche und unermüdliche Suche nach der Heimat und Muttersprache beschreibt.
- E Herta Müllers Versuche, „Frauen mit kaputten Nerven“ widerstandsfähig zu machen, zermürend sind.

Suizid verboten

Mark Spörrle

Die chinesische Firma Foxconn will ihre Angestellten schriftlich verpflichten, auf einen Suizid zu verzichten. Mark Spörrle erkennt ein Modell auch für Europa.

Jeder Arbeitsvertrag hat zwei Ebenen. Einmal die – schriftlichen – Vereinbarungen zu Art und Umfang der Arbeit, zur Entlohnung, und, zunehmend wichtiger, den Modalitäten der Kündigung.

Auf der anderen Seite aber ist da noch all das, was schriftlich zu vereinbaren niemandem im Traum einfallen würde: Dass man willens ist, einigermaßen freundlich miteinander umzugehen und jedenfalls nicht lauter zu schreien als mit 90 Dezibel. Dass der Arbeitgeber Sorge trägt, den Arbeitnehmer nicht zu halten wie einen Sklaven und falls doch, dann zumindest so, dass dieser es nicht so merkt. Und dass der Arbeitnehmer Sorge trägt, in der Arbeitszeit zu arbeiten statt nach einer unangemessen langen Toilettenpause die Türen der Chefetage einzutreten, die Führungsriege niederzumetzeln und sich schon um 16.30 Uhr mit einem „bis morgen, Motherfuckers“ vom Acker zu machen.

Scheinbare Selbstverständlichkeiten also, über die man sich von vornherein einig war, Experten sprechen von der „psychologischen Seite“ eines Vertrags.

Nun, die Zeiten ändern sich. Das taiwanesisches Unternehmen Foxconn, das Apples iPhone produziert, aber auch für Dell und Hewlett Packard arbeitet, verlangt nun von seinen Mitarbeitern die schriftliche Zusicherung, künftig auf Selbstmord zu verzichten. Foxconn treibt die pure Not, denn von den Dächern des Elektronikriesen stürzen sich die Mitarbeiter in den Tod wie die Lemminge: Allein elf in diesem Jahr waren es bis zum Erscheinen dieses Textes.

Und das, obwohl das Unternehmen alles tut, um seine chinesischen Angestellten bei der Arbeit auf andere Gedanken zu bringen: Computer werden im Stehen zusammengeschaubt, eine Schicht dauert sportliche zehn bis zwölf Stunden, gesprochen wird nicht, um defätistischen und depressiven Gedanken keine Chance zu geben. Und wer trotzdem zusammenbricht, davon können wir ganz ohne Recherche ausgehen, dem wird sicher gleich nach Schichtwechsel, spätestens aber beim Eintreffen des Putzdienstes, ein kalter Wasserguss spendiert.

Aber ach, umsonst. Der nun vorgelegte Vertragszusatz zum Suizidverzicht ist nun der letzte Versuch des Konzerns, etwas gegen die beklagte „erdrückende Atmosphäre“ in den Produktionshallen zu tun. Ein Vorstoß, so verblüffend einfach wie hoch innovativ: Möchte man nicht, dass ein Mitarbeiter den allerletzten Ausweg sucht, muss man ihm dies einfach verbieten! Etwas, auf das nicht einmal die (mittlerweile vermutlich deswegen abgelöste) Führungsmannschaft der France Télécom kam, wo bis 2008 laut Gewerkschaften über 30 Mitarbeiter teils über Mobbing klagend aus dem Leben schieden. Hätte man diesen Armen zum Schutz vor sich selbst nur rechtzeitig diesen kleinen, aber wichtigen Vertragszusatz untergeschoben...

Bei Foxconn hat man verstanden: In unserer durchkapitalisierten Welt ist so viel möglich, dass ungeschriebene Commitments nicht mehr gelten. Der Grund, warum die Foxconn-Angestellten sicherheitshalber mit gleicher Unterschrift zusichern sollten, auch „andere niemals in einer extremen Form zu verletzen“; Leibwächter für den Firmenchef kosten viel unnötiges Geld.

Innovative Firmenlenker in Europa werden längst überlegen, sich Foxconn zum Beispiel zu nehmen. Denn auch unter den hier verbliebenen Arbeitnehmern nimmt undankbarerweise das Gefühl von Stress und Belastung am Arbeitsplatz zu. Und will man die Beschäftigten nicht gleich den Suizidverzicht unterschrieben lassen, wie wäre es wenigstens mit der Verpflichtung, künftig von psychischen und stressbedingten Krankheiten Abstand zu nehmen? Zusammen mit der Klausel natürlich, den Amoklauf, wenn er denn sein muss, außerhalb des Firmengebäudes zu absolvieren, am besten bei der Konkurrenz.

Die Frage, was denen passiert, die sich nicht an das Amok- oder gar Suizidverbot halten, ist dagegen nicht so kompliziert. Klar, die schlimmste in unserer Zivilisation zu vergebende Strafe, die Todesstrafe, kann einem Suizidalen nur ein Kichern entlocken. Aber da ist noch das Geld. Als sich im vorigen Jahr ein Foxconn-Angestellter, der den Prototyp eines iPhones verloren hatte – nun gut, es hieß, er sei von Mitarbeitern der Firma ziemlich intensiv verhört worden – aus dem 12. Stock eines Hochhauses stürzte, zahlte das Unternehmen den Hinterbliebenen eine Entschädigung in Höhe von etwa 30.000 Euro.

Man kann getrost davon ausgehen, dass die Firmenjuristen den Arbeitern, die so frech sind, sich nach Unterzeichnung des Nichtsuizidvereinbarung trotzdem umzubringen, keinen unnötigen Cent hinterherwerfen werden: Haben sie nicht selbst unterschrieben, dass sie es nicht tun würden? Sind also ganz eindeutig vertragsbrüchig geworden? Müssten also nicht im Gegenteil die Angehörigen der Verblichenen für den Wegfall einer Arbeitskraft finanziell haften? Und überhaupt: Da tun sich für findige Unternehmer ganz neue Geschäftsmodelle auf...

(Quelle: Zeit Online 28.05.2010)

142. „Jeder Arbeitsvertrag hat zwei Ebenen“ – was ist damit in diesem Text gemeint?

- A Zum einen tragen die Arbeitgeber bestimmte Sorgen, zum anderen verpflichten sich die Arbeitnehmer in der Arbeitszeit zu arbeiten.
- B Einerseits gibt es Vereinbarungen über konkrete Pflichten eines Arbeitnehmers und seine Belohnung, andererseits Vereinbarungen darüber, unter welchen Bedingungen er gekündigt werden kann.
- C In Arbeitsverträgen steht, dass die Arbeitnehmer nicht als Sklaven behandelt werden dürfen, aber die Arbeitgeber merken es meistens nicht.
- D Art und Umfang der Arbeit ist zwar schriftlich festgelegt, aber die Arbeitnehmer machen oft eine halbe Stunde früher Feierabend.
- E Außer schriftlichen Vereinbarungen gibt es bestimmte gegenseitige Erwartungen in Bezug auf die Verhaltensweise der Arbeitgeber und Arbeitnehmer.

143. Die im Text erwähnte „psychologische Seite“ eines Vertrags bezieht sich auf ...

- A die schriftlich festgelegten Vereinbarungen, die aber nicht eingehalten werden.
- B die nicht schriftlich festgelegten Vereinbarungen, die aber vorausgesetzt werden.
- C die unakzeptablen und nicht vereinbarten Abschiedsformeln.
- D die schriftlich festgelegten Vereinbarungen.
- E die oft vorkommende Unangemessenheit der Dauer der Toilettenpausen.

144. Der Vertragszusatz zum Suizidverzicht betrifft ...

- A die Unternehmen Dell und Hewlett Packard.
- B seit 2008 Mitarbeiter der France Télécom.
- C alle über Mobbing klagende Mitarbeiter des Konzerns.
- D vorläufig nur Foxconn-Mitarbeiter.
- E den Firmenchef von Foxconn.

145. Welche Aussage stimmt mit dem Textinhalt überein?

- A Die Arbeitsatmosphäre bei Foxconn wird nicht als besonders gut empfunden.
- B Foxconn bietet seinen Mitarbeitern verschiedene Möglichkeiten zum Sport an.
- C Ein großes Problem bei Foxconn sind die zu häufigen Unglücksfälle wegen hoher Dächer.
- D Den Mitarbeitern von Foxconn steht nur eine kalte Dusche zur Verfügung.
- E Bei Foxconn werden depressive Gedanken erfolgreich durch Schweigepflicht bekämpft.

146. Der vom Konzern beabsichtigte Zweck des Vertragszusatzes ist ...

- A innovative Geschäftsmodelle einzuführen.
- B Leibwächter in der Zukunft billiger einzustellen.
- C ungeschriebenen Vereinbarungen wieder Geltung zu verschaffen.
- D durch weitere Verbote die Arbeitsatmosphäre zu verbessern.
- E weitere Selbstmorde unter Mitarbeitern zu verhindern.

147. Über die Situation in europäischen Firmen wird im Text Folgendes gesagt:

- A Die Beschäftigten sollte man sofort den Suizidverzicht unterschreiben lassen.
- B Es ist immer öfter zu beobachten, dass die Beschäftigten sich zu belastet und erschöpft fühlen.
- C Psychische und stressbedingte Krankheiten unter Beschäftigten werden mit Sicherheit seltener.
- D In vielen innovativen Firmen ist ein Amoklauf der Beschäftigten offiziell verboten.
- E Es gibt immer häufiger Vorfälle, wo ein Beschäftigter bei der konkurrierenden Firma Todesfälle verursacht.

148. Ein Mitarbeiter von Foxconn hat sich getötet, ...

- A obwohl seiner Familie eine Entschädigung gezahlt wurde.
- B sonst wäre er wahrscheinlich zum Tode verurteilt worden.
- C deshalb mussten seine Angehörigen vom Unternehmen verhört werden.
- D was offensichtlich mit einem ihm unterlaufenen Fehler bei der Arbeit zusammenhängt.
- E wobei ihn sein Fehler 30.000 Euro gekostet hat.

149. Die eventuellen Folgen des Selbstmordes eines Firmenarbeiters, der eine sog. Nichtsuizidvereinbarung unterschrieben hat, sind:

- A Seine Angehörigen müssen der Firma als Ersatzarbeitskraft zur Verfügung stehen.
- B Die Hinterbliebenen müssen der Firma Geld zahlen, weil sie den Vertrag nicht eingehalten haben.
- C Den Hinterbliebenen wird keine Entschädigung gezahlt und es ist nicht ausgeschlossen, dass sie selbst der Firma Geld zahlen müssen.
- D Die Juristen werden von der Firma weniger Geld bekommen.
- E Seine Angehörigen müssen eine neue Vereinbarung unterschreiben.

150. Welche Aussage über den Autor Mark Spörrle und seinen Artikel trifft zu?

- A Er beschreibt die mit dem Vertragszusatz verbundenen Gegebenheiten mit Ironie.
- B Er bedauert die Not der Großunternehmen, in denen es unter Mitarbeitern zu viele Selbstmorde gegeben hat.
- C Er macht sich lustig über diejenigen, die einen Selbstmord begehen.
- D Er beschreibt das Vorhaben der chinesischen Firma als ein gutes Beispiel für Europa.
- E Er liefert eine gründliche Übersicht über ein ernstzunehmendes neues Geschäftsmodell.

„Où partez-vous en vacances?“

En réponse à cette question fréquente, évocatrice de la détente et du plaisir longuement attendus, la plupart des Français nomment une destination que l'on ne peut guère qualifier d'exotique ... En effet, ils sont plus de huit sur dix à passer leurs vacances en France. La richesse et la variété des paysages et des sites touristiques expliquent ce choix.

Les vacances d'été:

Mer, montagne, campagne ... Ces lieux procurent l'évasion, chacun avec sa magie particulière.

La mer, c'est le retour aux sources, l'endroit où l'on peut être presque nu, en contact direct avec l'eau, le soleil, le sable. La montagne nous rapproche du ciel, repousse nos limites, nous élève. Quant à la campagne, elle permet de retrouver la nature, l'authenticité, et souvent, pour

nombre de citadins qui sont d'origine rurale, elle signifie le retour aux racines familiales. C'est la mer qui arrive en tête des choix pour les séjours de vacances d'été, suivie de près par la campagne. La montagne se place en troisième position avec seulement 15% des séjours. Ce sont les côtes atlantique et méditerranéenne qui attirent le plus de vacanciers. En première position arrive la région Provence-Alpes-Côte d'Azur. En termes de départements, les plus importants quant au nombre d'estivants sont : le Var, la Charente-Maritime, la Vendée, le Finistère, les Alpes-Maritimes.

Enfin, il est possible de passer des vacances dans une grande agglomération (à Paris, par exemple, pour visiter la ville, ses musées, ou les parcs de loisirs situés en Île-de-France tel Disneyland Paris), mais ce type de séjour est en général assez court.

Les vacances d'hiver:

Un peu plus du tiers des Français prennent une ou deux semaines de vacances en hiver. Beaucoup se rendent dans une résidence secondaire ou chez des parents et amis. Un Français sur quinze seulement se rend dans une station de sports d'hiver pour y pratiquer le ski alpin, le surf, le monoski, ou un autre „nouveau sport de glisse“, ou pour faire des randonnées à ski de fond ou avec des raquettes.

Les deux tiers des amateurs de sports d'hiver choisissent les stations des Alpes françaises. Les Pyrénées constituent la deuxième destination, devant le Jura, les Vosges et le Massif Central. La France compte environ 360 stations ou centres de ski alpin répartis dans les différents massifs.

Enfin un petit nombre de Français partent à l'étranger pour y chercher le soleil et l'exotisme. Ce nombre a tendance à s'accroître.

(http://www.fda.cci.fr/documents/melopee/fth/lieux_de_sejour.pdf)

136. Le texte ci-contre est:

- A critique
- B informatif
- C publicitaire
- D argumentatif
- E comique

137. Beaucoup de Français passent leurs vacances en France car ...

- A ils n'ont pas d'argent pour voyager plus loin.
- B la France offre des destinations exotiques.
- C ils sont patriotes.
- D ils n'aiment pas l'exotisme.
- E il y a un grand choix de destinations très variées.

138. Le paragraphe sur les vacances d'été ...

- A présente des statistiques et des motivations concernant les préférences des vacanciers.
- B présente une comparaison de destinations différentes.
- C explique pourquoi on préfère une destination à une autre.
- D présente les avantages et les défauts d'endroits différents pour passer des vacances.
- E présente des conseils touristiques aux visiteurs.

139. Quelle est l'idée qui ne correspond pas au texte?

- A En été, la plupart des Français préfèrent aller à la mer qui les attire par le contact direct avec les éléments de la nature.
- B Souvent, les gens qui sont nés à la campagne, y retournent pour passer leur vacances.
- C Un Français sur deux prend des vacances en hiver.
- D La montagne a son charme comme destination, mais se place derrière la mer et la campagne.
- E D'habitude, les Français ne passent pas de longues vacances en ville.

140. La phrase „En terme de départements, ... , les Alpes-Maritimes.” signifie que ...

- A parmi tous les départements, ce sont les derniers par leur importance.
- B ces départements sont importants pendant la saison touristique.
- C ces départements sont finalement devenus importants.
- D concernant les départements, ceux qui sont cités, comptent le plus de vacanciers en été.
- E ce sont les départements les plus importants quand c'est l'été.

141. Trouvez la seule bonne phrase concernant les vacances d'hiver des Français:

- A Pour passer les vacances d'hiver, la majorité part dans une station de sports d'hiver.
- B Dans le Jura, on pratique surtout le ski de fond.
- C Parmi les vacanciers qui pratiquent les sports d'hiver, deux sur trois vont dans les Alpes.
- D Il y a 360 stations dans les Alpes.
- E Les Alpes comme destination de sports d'hiver la plus populaire, est suivie par le Jura.

Comment casser les ghettos

Pour vivre ensemble il faudrait commencer par se voir ...

Mais comment faire quand les minorités dites „visibles” – Noirs, Arabes, Asiatiques, etc. – sont justement invisibles parmi les décideurs politiques, économiques ou médiatiques? C’est l’un des nombreux signes du malaise ...

Pourtant, des remèdes existent!

Mettre en place une véritable action positive

Les gens défavorisés ont droit à un coup de pouce. C’est cela, la „discrimination positive”. Dans cet esprit, le directeur de l’Institut d’études politiques de Paris ne veut plus que ses élèves, futures élites de la République, soient tous issus des quartiers chics. Depuis 2001, les bacheliers les plus brillants de vingt lycées classés en zone d’éducation prioritaire (ZEP) sont admis en Sciences-Po. Les parents de la moitié d’entre eux sont nés hors de France.

Même les patrons s’y mettent. En juin dernier, une vingtaine de grandes entreprises se sont engagées à embaucher davantage de jeunes d’origine étrangère ou des DOM-TOM. Atteinte au principe d’égalité ? Pas de tout, „l’action positive n’est pas une remise en cause de l’indivisibilité de la République, c’est au contraire le moyen de la restaurer, de rendre égales des situations qui aujourd’hui ne le sont pas”.

Stopper la „ghettoïsation” des banlieues

Vue sur le béton, à l’ombre des tours. Pas très épanouissant comme cadre de vie... Surtout quand le fait de dire que l’on vient de la cité Untel vous empêche de décrocher un job. Résultat : un chômage record. Afin de redonner une chance à leurs habitants, la nouvelle loi d’orientation pour la ville et la rénovation urbaine prévoit de rénover quelque 200 000 logements, d’en démolir 200 000 autres et d’en bâtir 200 000 nouveaux sur cinq ans. Création de 41 nouvelles zones franches, aide financière pour les communes pauvres et les familles surendettées...

Comblers les trous de mémoire

„Les enfants de l’immigration ont grandi avec des trous de mémoire”. Ni l’école ni leur parents ne leur ont enseigné l’histoire de la migration familiale. Comment construire son identité sans connaître ses racines ? Pas facile de dire à ses petits-enfants qu’on s’est soumis aux Français dans les colonies avant de vivre en France.

Pas évident non plus, pour la France, de reconnaître que le système colonial était fondé sur une bonne dose de racisme.

Mais les choses évoluent. Le 17 octobre 2001, le maire de Paris déposait une plaque sur le pont Saint-Michel à la mémoire des Algériens tués le 17 octobre 1961. La police avait tiré sur la foule. Des corps avaient été jetés dans la Seine. Bilan ? Deux morts selon la préfecture. Des centaines selon certains historiens. Et un silence officiel de trente ans.

Autre initiative : l’ouverture en 2007, du Musée de l’histoire et des cultures de l’immigration. „Il s’agit de restaurer la fierté des enfants d’immigrés en montrant que leur parents ont participé à l’histoire de France. Et que, finalement, ils n’étaient pas si „étrangers” que ça”.

D’après Laëtitia de Kerchove, Phosphore, Septembre 2004, n° 279

142. De quel type de texte s’agit-il?

- A d’un texte scientifique
- B d’un texte littéraire
- C d’un tract
- D d’un programme électoral
- E d’un article de presse

- 143. Quelle phrase résume-t-elle le mieux le contenu du texte?**
- A Le texte invite à détruire les ghettos des minorités „visibles”.
 - B Le texte présente les initiatives pour améliorer la situation des Français issus de l’immigration.
 - C Le texte lutte contre le racisme.
 - D Le texte analyse les causes de la discrimination des immigrés.
 - E Le texte critique les autorités politiques à cause de leur passivité.
- 144. Selon le texte la „discrimination positive”...**
- A contrarie le principe de l’indivisibilité de la République.
 - B rend la situation des enfants d’immigrés difficile.
 - C n’est pas acceptée à l’Institut des sciences politiques.
 - D aide à égaliser les chances de tous les jeunes en France.
 - E aide à reconnaître les jeunes qui ne sont pas nés en France.
- 145. D’après ce texte, qu’est-ce qui n’est pas vrai?**
- A Aujourd’hui, tous les élèves de l’Institut de sciences politiques proviennent des quartiers chics.
 - B Les personnes démunies peuvent recevoir une aide pour avancer dans la vie.
 - C Vingt sociétés environ ont promis de prendre plus de personnel d’origine étrangère.
 - D Une banlieue en béton n’est pas un environnement très agréable pour vivre.
 - E Le nombre de chômeurs parmi les descendants des personnes nées hors de France est très élevé.
- 146. Dans l’introduction, la phrase „ ... les minorités dites „visibles”... sont invisibles ...” veut dire que ...**
- A Il y a peu d’immigrés en France.
 - B Les autorités ne comprennent pas les immigrés.
 - C Les immigrés ne se distinguent pas du reste de la population.
 - D Les problèmes liés aux immigrés ne sont pas importants.
 - E Les décideurs politiques du pays ne s’occupent pas de leurs problèmes.
- 147. ZEP ou zone d’éducation prioritaire désigne les écoles ...**
- A d’élites.
 - B où dominent les enfants des familles défavorisées.
 - C où on donne la meilleure éducation.
 - D qui se trouvent dans une zone isolée.
 - E avec des programmes spéciaux.
- 148. „décrocher un job” signifie ...**
- A chercher un travail.
 - B aller au travail.
 - C quitter son poste.
 - D obtenir un emploi.
 - E demander du travail.
- 149. „Les enfants ont grandi avec les trous de mémoire.” veut dire:**
- A Les enfants ne connaissent pas bien l’histoire.
 - B Il n’ont pas eu de cours d’histoire à l’école.
 - C Ils ne connaissent pas l’histoire de leurs ancêtres.
 - D Ils ont une mauvaise mémoire.
 - E Leurs parents ne se rappellent plus leur pays d’origine.
- 150. Quelle est l’idée qui ne figure pas dans le dernier paragraphe?**
- A Pour construire son identité, ce n’est pas nécessaire de connaître ses origines.
 - B Le passé colonialiste est resté un sujet trop délicat pour être une discussion publique.
 - C La France commence à reconnaître ses erreurs dans le passé.
 - D Il faut pouvoir parler ouvertement sur tous les sujets historiques.
 - E La reconnaissance de son passé aide la France à intégrer ses immigrés.